

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 1 | 2017

Förbandsbesök: Norrbottnens regemente

SIDAN 16

FÖRBUNDSNYTT:

Studentråd har fått
en styrelse

SIDAN 27

FM VIND:

Problem med under-
bemanning och IT

SIDAN 8

Folk och Försvars
rikskonferens 2017

SIDAN 12

ANALYS:

Finskt-svenskt
militärsamarbete

SIDAN 24

INNOVATIONSKRAFT

– ÖVER OCH UNDER YTAN

Endast några få företag i världen klarar av att bygga komplexa system som stridsflygplan och ubåtar. Saab är ett av dem. Det är möjligt genom att vi gör saker och ting lite annorlunda. Går före. Tänker i nya banor. Och flyttar gränser för vad som är tekniskt och mänskligt möjligt – på land, till sjöss och i luften.

Så utvecklades Gripen – det smarta flygplanet. Och så jobbar vi även när vi skapar nästa generations ubåtar, när vi gör vingbalkar till världens största passagerarplan,

utvecklar radar- och motmedelssystem och intelligenta ledningssystem för civilt bruk.

I en värld i ständig förändring bryter vi på Saab kontinuerligt ny mark för att utveckla innovativa och smarta lösningar som hjälper både människor och samhälle att möta dagens allt mer komplexa utmaningar – såväl över som under ytan.

Utan personal blir det ingen ökad operativ effekt

En diskussion som uppkommit nu när politikerna insett glappet mellan den negativa säkerhetspolitiska utvecklingen och vår försvarsförmåga är om Försvarsmakten kan ta emot mer pengar redan nu.

Foto: Cecilia Larsson

Frågan i sig är relevant, ingen är förtjänt av att det satsas pengar som långsiktigt inte ger effekt. Svaret är dock enkelt: Försvarsmakten kan ta emot ett antal miljarder per år utan att det riskerar att vara pengar i sjön.

I en sådan diskussion är det risk att det blir för stort fokus på materiel eftersom nyanskaffningar, modifieringar, renoveringar och underhåll skjuts upp under lång tid. Vad man inte får glömma bort är att materiel kräver personal – utan personal blir det ingen ökad operativ effekt. Här finns det möjlighet att satsa ekonomiska resurser som ger ökad tillgänglighet och operativ effekt.

Dagens volymer räcker inte till

Ett område som borde prioriteras är att öka ambitionen avseende antalet soldater och sjömän som tjänstgör kontinuerligt. Erfarenheter från nutida konflikter visar tydligt på att det behövs hög tillgänglighet. Förbanden ska finnas direkt gripbara, väl övade, väl utrustade och redo att direkt sättas in. Dagens volymer räcker inte till för att upprätthålla den tröskeffekt som vi behöver.

Ett annat område man måste investera i är att öka attraktiviteten. Att öka attraktiviteten innebär olika för olika yrkesgrupper men det räcker inte med goda utvecklingsmöjligheter, god arbetsmiljö, att idéer tillvaratas och att det genomförs bra verksamhet.

Höj lönen för alla militära kategorier

En sak är gemensam för alla personalkategorier: en lön som är adekvat. Dels för att rekrytera

men kanske ännu mer för att personalen ska stanna kvar. Höj lönen för alla militära kategorier. Detta gäller såväl lägsta lönerna som löneutvecklingen under den fortsatta tjänstgöringen. Försvarsmakten måste inse och bejaka detta faktum om de ska lyckas med en god långsiktig personalförsörjning vilket är förutsättningen för att Försvarsmakten ska kunna lösa sina uppgifter.

Vi har också förstått att Försvarsmakten, genom det de kommunicerar om våra medlemmars villkor, tycker att det dels blir för dyrt att ersätta personalen enligt vad som var avsikten med avtalen, dels att Försvarsmakten är såväl ekonomiskt som personalmässigt underdimensionerad för att kunna genomföra sin verksamhet. Försvarsmakten behöver personalramar som motsvarar ställda uppgifter samt anslag så att ingångna avtal kan följas.

Erbjud tillsvidareanställningar

Det finns också ett antal åtgärder som inte kostar något och som borde genomföras omedelbart. Ta bort lagen som endast ger Försvarsmakten rätt att anställa GSS tidsbegränsat. När lagen är borttagen så ska alla idag anställda GSS erbjudas en tillsvidareanställning. Att genomföra en sådan förändring skulle ge ökad operativ effekt genom stabilare förbandssammansättning. Den ändringen borde dessutom spara pengar på sikt då personalrörligheten minskar och följaktligen utbildningskostnaderna.

Det skulle dessutom öka attraktiviteten att bli soldat eller sjöman då det i grunden föränd-

rar synen på yrket. Detta är också ett förslag som ofta förs fram till mig från arbetsgivarföreträdare. De och vi vet att en stor del av dagens soldater och sjömän innehar en kompetens som tar lång tid att bygga upp.

Komplettera denna förändring med ett prioriterat uppdrag till alla inom Försvarsmakten – att coacha varje lämplig soldat/sjöman till att bli yrkes- eller reservofficer. Det finns ett stort antal lämpliga soldater och sjömän ute i organisationen som med lite stöd skulle kunna tänka sig att bli officer, de måste Försvarsmakten ta vara på.

I dag finns ett naturligt fokus på den egna verksamheten här och nu vilket leder till att ett antal GSS snarast motarbetas att söka sig vidare till officersbanan. Här måste de övergripande, långsiktiga behoven få styra, vi måste få till en fungerande försörjning av officerare om vi ska klara personalförsörjningen både idag och i morgon.

Det är bara att köra igång.

STOCKHOLM, 23 JANUARI 2017
LARS FRESKER, FÖRBUNDSORDFÖRANDE

> KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Kamrer

Susanne Skäfte

Ombudsmän

Patrik Larsson, Conny Jansson
Mikael Boox, Mikael Kenttälä
Pelle Avelin, Fredrik Norén

Medlems- och försäkringservice

Susanne Bredberg
Carina Viklund

Förhandlingschef

Susanne Nyberg

Informations-, webb- och pressansvarig

Daniel Skoglund

Redaktör/kommunikatör

Josefine Owetz

Officersförbundets

förtroendevalda revisorer

Jonas Holmgren
Bengt Lundberg

Adress

Officersförbundet
Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

15

> ”Vi ska vara så pass duktiga att verka i vintermiljö att snö och kyla inte blir en motståndare”

Stefan Hedmark, chef för Försvarsmaktens vinterenhet.

LEDARE

3 Utan personal blir det ingen ökad operativ effekt

NYHETER

- 5 Kampanj ska öka antalet skyddsombud
- 6 Försvarshögskolan ansöker om forskarexamen
- 7 Arbetsmiljömätlan nedlagd
- 8 Några ljusglimtar i senaste FM Vind

REPORTAGE

- 10 Delade åsikter om utbildning i ny föreskrift
- 12 Folk och försvars rikskonferens 2017

FÖRBANDSBESÖK

- 16 Norrbottens regemente (I 19)

ANALYS

- 24 Vilken konkret operativ förmåga kan komma från ett Finsk-Svenskt militärt samarbete?

FÖRBUNDSNYTT

- 26 Officersförbundets syn på personalförsörjningsutredningen
- 27 Uppstart av nya chefsnätverk 2017
- 28 Förbundsmöte 2017

INSÄNDARE

- 32 Patgb 360 i det nationella försvaret?
- 34 Slutreplik från "Anders, örlogskapten"

27

> **PRESIDIUM**

FÖRBUNDSORDFÖRANDE:

Lars Fresker. Tel: 08-4408347, Mobil: 0706-282581
lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Karl-Johan Boberg. Mobil 076-1048630
karl-johan.boberg@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Maria von Below. Tel: 0920-234000
maria.vonbelow@officersforbundet.se

> **FRÅGOR**

Frågor kring medlemskap, medlemsuppgifter och försäkringar

Susanne Bredberg
Carina Viklund
08-4408330.
Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-4408330

Frågor kring information, press och hemsida

Josefine Owetz 08-4408334, 070-6544500

34

> **REDAKTION**

OMSLAGSBILD

Foto: Simon Eliasson

ANSVARIG UTGIVARE/ CHEFREDAKTÖR

Daniel Skoglund 076-525 4085
daniel.skoglund@officersforbundet.se

REDAKTÖR

Josefine Owetz 070-654 4500
josefine.owetz@officersforbundet.se

REPORTER

Linda Sundgren 070-8203988
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbundskansli/tidningsredaktion
Box 5338, 10247 Stockholm
Besöksadress: Sturegatan 15

TELEFON OCH FAX

Växel 08-4408330
Fax 08-4408340

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-742 1008
info@irmerrmedia.com

Annons bokus senast 1 vecka före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB
www.produktionsdesign.se
info@produktionsdesign.se

TRYCK

Ljungbergs tryckeri, Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 2, 7 mars
Nr 3, 18 april

INSÄNDARE

Insändare som överskrider 3500 tecken inklusive blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt tillstånd från redaktionen förbjudes.

Insändare skickas till:
info@officersforbundet.se

Kampanj ska öka antalet skyddsombud

Skyddsombud har en nyckelroll i förbandens arbetsmiljöarbete, men flera upplever tidsbrist och känner sig motarbetade. Nu startar Officersförbundet en kampanj för att stärka skyddsombuden i Försvarsmakten.

Enligt arbetsmiljölagen ska varje arbetsplats med fem anställda eller fler ha ett skyddsombud. Skyddsombuden ska tillsammans med arbetsgivaren verka för en god miljö, göra riskbedömningar, delta i planering av omorganiseringar och kontrollera att brister åtgärdas. Men även om skyddsombuden har ett starkt lagstöd i ryggen och ska bedriva arbetsmiljöarbetet i samråd med sina chefer, är det många som känner sig motarbetade.

I en LO-rapport från i höstas uppgav var tredje skyddsombud att de hindrats av arbetsgivaren från att utföra sitt uppdrag. Drygt var tionde hade utsatts för trakasserier, dålig löneutveckling eller sämre arbetsuppgifter. Även bland försvarets skyddsombud finns det de som upplever sig motarbetade. När Stefan Nilsson, Försvarsmaktens huvudskyddsombud, förra året frågade förbandens huvudskyddsombud hur fler kan uppmuntras att bli skyddsombud fick han svar som vittnade om problem.

“Armbåga sig fram”

– Många upplever att de måste armbåga sig fram för att komma in i de forum där de har rätt att delta. Till slut tröttnar man och ger upp, säger Stefan Nilsson och fortsätter.

– Ofta har skyddsombuden ett välfungerande samarbete med de lokala arbetsmiljöhandläggarna. Problemen uppstår när man ska föra ut frågorna i chefslinjen.

”Det behövs fler skyddsombud för att tillgodose förbandens behov av stöd i arbetsmiljö- och säkerhetsfrågor”, säger Pelle Avelin på Officersförbundet.

Även arbetsmiljöansvarig vid Officersförbundet, Pelle Avelin, upplever att skyddsombuden i försvaret ofta stöter på problem.

– De kan uppleva att de blir förbisedda och inte bjuds in till de möten de har rätt att delta i, men framför allt är de alldeles för få, säger han.

Vid årsskiftet drog Officersförbundet igång kampanjen Skyddsombud 2017. Målet är att öka antalet skyddsombud men också stärka dem i deras roll.

Bättre stridsvärde

– Alla vinner på den här kampanjen, inte bara medarbetarna utan också arbetsgivaren. Som chef är det en stor tillgång att ha engagerade skyddsombud som kan arbetsmiljöfrågor och regelverk och vid behov kan dra i nödbromsen. Bra arbetsmiljö leder till bättre hälsa och färre skador. I slutändan handlar det om att höja förbandens stridsvärde, säger Pelle Avelin.

I dag finns det, enligt Stefan

Nilssons uppskattning, runt 400 skyddsombud i försvaret. Av dem är drygt 300 utsedda av Officersförbundet. Pelle Avelin menar att det skulle behövas minst 750 skyddsombud, enbart från hans egen organisation, för att tillgodose förbandens behov av stöd i arbetsmiljö- och säkerhetsfrågor.

– Den verksamhet våra medlemmar befinner sig i är förhållandevis riskfylld och pågår dygnet runt. Som medarbetare i försvaret ska man alltid ha tillgång till ett skyddsombud, men enligt min uppfattning är så inte fallet. Framför allt behöver vi fler ombud på gruppnivå, säger han.

Förbandschefer och föreningar

Med den nystartade kampanjen vill man också öka stödet till skyddsombuden. I det arbetet har såväl de lokala officersföreningarna som förbandscheferna en viktig roll att fylla, menar Pelle Avelin.

– Om förbandscheferna är tydliga gentemot sina underställda chefer

FAKTA: Skyddsombud

Som skyddsombud har man rätt till utbildning och att ta ut ledighet för att utföra sitt uppdrag. Den övergripande uppgiften är att vaka över arbetsmiljön. Om brister uppdagas har man rätt att begära att arbetsgivaren åtgärdar dem. Föreligger det omedelbar och allvarlig fara för arbetstagares liv och hälsa kan skyddsombudet stoppa arbetet.

med att de vill ha engagerade skyddsombud och inte tolererar att de motarbetas, skulle det få en stark signaleffekt. Men även våra lokala officersföreningar behöver bli bättre på att stötta och samarbeta med skyddsombuden. Genom skyddsombuden har vi en fantastisk möjlighet att påverka vår egen arbetsmiljö och vardag och den ska vi ta tillvara på, säger han.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

TRÅNGBOTT NATO FÅR NYTT HÖGKVARTER

Under året lämnar Nato sina gamla lokaler i utkanten av Bryssel för att flytta in i ett nybyggt komplex, även det beläget i den belgiska huvud-

staden. Framsta anledningen till flytten uppges vara utrymmesbrist, då organisationen mer än fördubblats sedan man 1967 flyttade in i nuva-

rande byggnad. Natorhogkvarterets nya hemvist har en yta på 254 000 kvadratmeter med plats för över 4 000 medarbetare. Den totala kost-

naden för bygget, som blev betydligt dyrare än planerat, beräknas till 1,1 miljarder euro. Beslut om nytt högkvarter togs 1999. (LS)

Polisanmälan efter båtfärd i Göta kanal

Försvarmakten riktar i en intern utredning skarp kritik mot båtchefen på stridsbåt 843 som i augusti kraftigt överträdde hastighetsbegränsningarna under en färd i Göta kanal. Händelsen är polis-anmäld och utredning pågår.

Den 22 till 25 augusti förra året kördes stridsbåt 843 från reparationsvarvet på Öckerö till Ostkusten genom Göta kanal. I kanalen råder en hastighetsbegränsning på fem knop, men i Försvarmaktens interna utredning av händelsen, som publicerades elfte januari, finns uppgifter om hastigheter på upp till 39 knop. I internutredningen konstateras att aktuell chef med personalansvar (CPA) liksom båtchefen i samband med planering och genomförande konsekvent åsidosatt lag, förordning och författning samt interna regler och riktlinjer. Tidsplanen var omöjlig att hålla utifrån rådande hastighetsbegränsningar och slutsats dras att även bilfärden från Rosenholm till Öckerö måste gått för fort.

Hetsiga diskussioner

Utöver CPA och båtchef fanns ytterligare tre besättningsmän ombord liksom båtchefens privata hund. Enligt utredningen har resan präglats av hög fart och dåligt sjömanskap där man bland annat passerat en stor segelskuta med små marginaler, haft hetsiga diskussioner med slussvakter och uppträtt allmänt nonchalant. Kanalresan är anmäld till polis och det pågår en förundersökning under ledning av åklagare i Göteborg. Båtchefen har under tiden stoppats från att framföra båt eller ingå i en besättning.

LINDA SUNDGREN

Foto: Förvarshögskolan

Förvarshögskolans ansökan om forskarexamen bereds just nu av Universitetskanslersämbetet.

Förvarshögskolan Ansöker om forskarexamen

Förvarshögskolan har ansökt om examensrätt på forskarnivå inom området försvar, krishantering och säkerhet. Rektor Romulo Enmark menar att det skulle ge officersutbildningen välbehövlig stabilitet.

Romulo Enmark har länge verkat för att öka akademiseringen inom Förvarshögskolan (FHS) där examinationsrätt på forskarnivå varit ett viktigt mål. Tre dagar före jul skickades en ansökan till regeringen.

– Jag blir lite ledsen om vi inte får igenom det här, säger Romulo Enmark. Vi har förberett oss i sex år och ansökan är extremt välgjord.

Fixerat system

Enligt Enmark är det viktigt för såväl skolan som Försvarmakten att ansökan blir godkänd. Det skulle ge officersutbildningen en stabil

grund och långsiktig kvalitetssäkring, något han menar saknas idag.

– Det ligger så många saker i potten. Allt flyter i Försvarmakten och man vet aldrig riktigt vad politikerna ska säga från ena året till det andra. Genom att få in officersutbildningen i det akademiska systemet får vi ett fixerat system som kommer vara detsamma i 30 40 år, även om innehållet kan förändras.

Inledningsvis planerar FHS att införa två forskarutbildningsämnen: krigsvetenskap samt statsvetenskap med inriktning krishantering och säkerhet. Strävan efter ökad akademisering går, enligt Enmark, även i linje med den internationella utvecklingen.

Plan B

– Man vill gärna att i alla fall toppskiktet inom försvaret ska ha en högre akademisk examen och flera försvarmakter går åt det här

”Jag blir lite ledsen om vi inte får igenom det här

hållet, senast Sydkorea. I Sverige har de flesta officerare ingen masterexamen, trots att många har en gigantisk utbildning.

FHS rektor tror att skolans ansökan kommer att godkännas, men har inga planer att ge upp om så inte skulle bli fallet.

– Vi har förstås en plan B där vi ser till att hitta ett sätt att lösa utbildningarna för att sedan gå in med en ny ansökan.

Förvarshögskolans ansökan bereds av Universitetskanslersämbetet. Där säger man att besked kommer att lämnas tidigast i juni, men troligtvis först efter sommaren.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

LIVSTIDSFÖRLÄNGD STRIDSBÅT 90 LEVERERAD

I december levererades tolv livstidsförlängda stridsbåt 90 till Försvarmakten. De har försetts med nya huvudmotorer, nytt generatoraggregat, nya stolar samt vissa säkerhets-

höjande åtgärder. Det uppger Försvarets materielverk på sin hemsida. Ytterligare 17 båtar genomgår samma modifiering och kommer att tillföras Försvarmakten under året.

Stridsbåt 90 omfattar ursprungligen 147 båtar och började levereras till försvaret under nittioalet. Livstidsförlängningen genomförs vid Muskövarvet och Dockstavarvet. (LS)

NY UTRULLNINGSPÅN

I mitten av september förra året stoppades införandet av det administrativa stödsystemet, Prio. Orsaken var att Försvarmaktens IT-säkerhet bedömdes att inte hålla tillräckligt

Arbetsmiljöanmälan nedlagd

Chefen för Göta Ingenjörsgemenheten har inte brustit i sitt arbetsmiljöansvar. Det slås fast i en utredning från Högkvarteret.

I augusti förra året lämnade en kapten vid Swedec in en anmälan mot dåvarande förbandschefen på Ing 2. Enligt anmälaren hade förbandschefen brustit mot såväl Försvarsmaktens säkerhetsinstruktioner som arbetsmiljölagen. Ärendet har nu utretts och 21 december publicerades ett utlåtande där Överbefälhavaren rekommenderas att inte anmäla Chefen Ing 2 till Försvarsmaktens

personalansvarsnämnd. Brigadgeneral Anders Callert, chefen för bandsproduktion, har ansvarat för utredningen.

– Vi har inte funnit att chefen Ing 2 brustit i något av det som anmälan gällde, tvärt om har han vidtagit åtgärder för att komma tillrätta med det som inte fungerar på förbandet, säger han.

”Förstått problematiken”

Anders Callert konstaterar dock att delar av förbandet under flera år gått hårt på grund av internationella uppdrag och att man nu försöker hitta en lösning för att minska belastningen.

”Mitt syfte var att förbättra arbetsmiljön för de inblandade”

– Det pågår redan nu diskussioner mellan arméchefen och förbandet om vilken ambitionsnivå man ska ha inom det här området, säger Anders Callert.

Christian Schmidt, som gjorde

anmälan, är ganska nöjd med resultaten.

Förståelse för problemen

– Mitt syfte var att förbättra arbetsmiljön för de inblandade och det upplever jag att det nu finns förutsättningar för. Ledningen vidtar åtgärder och den nya chefen Ing 2 verkar ha full förståelse för problematiken. Sen kan jag tycka det är synd att ingen ställs till svars för det som varit.

Den anmälda förbandschefen, som lämnat Ing 2 för en tjänst på Högkvarteret, har avböjt att kommentera ärendet.

LINDA SUNDGREN

Al-Shabaab ökar oron i Somalia

Den militanta islamist rörelsen, al-Shabaab, breder åter ut sig i Somalia. Att det skulle öka risken för pirattackor utanför kusten är däremot inte troligt. Det menar forskare vid Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI.

Al-Shabaab växer åter i Somalia. Antalet terrorattacker mot civila liksom inhemska och utländska militär ökar och islamist rörelsen bedriver gerillakrig mot Amisoms (African union mission in Somalia) styrkor i landet. Bara under 2014 var de involverade i 860 våldsdåd med över 2000 döda.

”I dag går kapacitetsuppbyggnad och utbildning för långsamt”

– Al-Shabaab gör det dyrt och farligt för utländska styrkor att vistas i landet. Hur starka de kommer att bli beror till stor del på om de lyckas driva Amisom ut ur

landet, säger Daniel Torbjörnsson på FOI som tillsammans med kollegan Michael Jonsson publicerat ett memo om situationen i Somalia.

IS i Puntland

Att den negativa utveckling inne i landet skulle påverka pirataktiviteterna till sjöss, som mattats av betydligt under senare år, tror Daniel Torbjörnsson däremot inte. Piraternas främsta fäste har varit Puntland i norr och där är al-Shabaabs närvaro låg.

– Här är det en grupp med kopplingar till IS som är närvarande, men de är relativt få och har

ingen tidigare anknytning till piratverksamhet, säger han.

Afrikanska unionen planerar ett återtagande av trupper med start nästa år för att 2020 lämna över hela ansvaret till den inhemska säkerhetsorganisationen. Men ska somalierna själva kunna axla uppgiften måste mer resurser skjutas till den uppbyggnadsprocess som nu pågår, säger Daniel Torbjörnsson.

– Idag går det för långsamt. Men det är inte så enkelt som att bara öka utbildningstakten eftersom flera av dem som utbildas går över till andra sidan när de är klara.

LINDA SUNDGREN

FÖR PRIO DRÖJER

hög nivå. Nu pågår diskussioner om vilken väg man ska gå för att lösa problemen och en ny tidsplan för fortsatt utrullning väntas längre fram i vår. (LS)

NY GENERALSEKRETERARE HOS FOLK OCH FÖRSVAR

Maud Holma von Heijne har utsetts till ny generalsekreterare för den riktäckande försvars- och säkerhetsorganisationen Folk och Försvar, som bland annat arrangerar den årliga

rikskonferensen i Sälen. Hon efterträder Lena Bartholdson som haft tjänsten sedan 2012. Tidigare har Maud Von Heijne arbetat på bland annat FMV och har en bakgrund inom

chefskap, projektledning, verksamhetsutveckling och internationella samarbeten. Officiellt tillträder hon generalsekreterarposten första februari. (LS)

Ljusglimtar i senaste

Men fortsatt stora problem med underbe

Den höga arbetsbelastningen och chefernas tunga administrativa börda lyser igenom i senaste FM Vind. Bättre betyg får närmaste chef liksom samarbetet i det egna arbetslaget.

Efter 2013 års medarbetarundersökning, som visade på utbrett missnöje bland personalen, var intresset inför resultaten i fjolårets FM Vind stort. Men såväl enkät som resultatredovisning har förändrats vilket gör en jämförelse med den senaste undersökningen näst intill omöjlig. Men Vestra konsulter AB, som genomför FM Vind på uppdrag av Försvarsmakten, har också tagit fram ett 50-tal frågor jämförbara med föregående undersökning. Dessa har endast redovisats internt på Högkvarteret, men enligt Marcela Sylvander, Försvarsmaktens informationsdirektör, har förbättring skett inom i stort sett alla områden även om det i flera delar är från en mycket låg nivå.

"På rätt väg"

– Resultaten är ett kvitto på att vi är på rätt väg och med tanke på de förbättringar som skett kan vi inte vara annat än nöjda, säger Marcela Sylvander, Försvarsmaktens informationsdirektör.

I fjolårets rapport, besvarad av 12 511 personer, är det tydligt att

Viljan att rekommendera Försvarsmakten som arbetsgivare har ökat i senaste medarbetarundersökningen samtidigt som Försvarsmakten leds är relativt lågt.

arbetsbelastningen är fortsatt mycket hög. Påståendet "Jag (som chef) har tillräckligt antal medarbetare för att genomföra arbetsgruppens uppdrag" fick endast 45 poäng av 100 möjliga.

– Det här är förstås en utmaning i en organisation som är så slimmad, säger Marcela Sylvander. Vi ser ändå att det är en förbättring jämfört med 2013.

IT-problem

Även de administrativa stödsystemen får underkänt och påståendet

"IT-systemet som jag använder fungerar bra" fick bara 40 poäng. Många chefer anser också att de saknar tillräckligt med administrativ personal för att kunna utöva chefskapet på ett bra sätt.

– När det gäller IT kan jag tänka mig att svaren omfattar allt från tillgången till internet till uppfattningen om det digitala stödsystem man arbetar i, säger Marcela Sylvander.

Bättre betyg gav medarbetarna sina närmaste chefer, vilket också var fallet i 2013 års undersökning.

Relativt många ansåg sig bli bemötta med respekt (87 poäng), få stöd i det dagliga arbetet (78 poäng) och att arbetsklimatet i arbetslaget är gott (76 poäng).

Lågt ledningsförtroende

Viljan att rekommendera Försvarsmakten som arbetsgivare ökade jämfört med 2013 men ligger fortfarande på en relativt låg nivå (60 poäng) medan fler uppger att de för egen del gärna jobbar kvar i försvaret de närmaste åren (76 poäng). Det trots att utvecklings-

> NOTISER

LJUBOK FÖR BARN I INSATSFAMILJER

Boken, *När jag lånar ut min pappa/mamma till landet osams*, vänder sig till barn vars föräldrar gör insats utomlands. Den har tidigare endast

funnits i pappersformat men har nu kommit ut även som ljudbok. Den finns i en mamma-, och en pappaversion och är skriven av militären

och småbarnspappan Torbjörn Engelkes som själv gjort flera utlandsinsatser. Inläsningen har skett på uppdrag av anhörigorganisationen

Invidzonen och kan beställas hos Veteranförbundet Fredsbaskrarna för 100 kronor. (LS)

FM Vind

manning och IT

Foto: Robin Krüger – FM

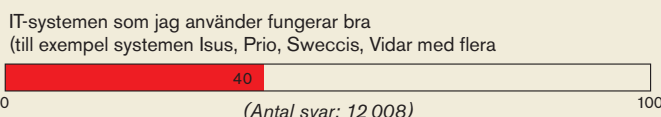
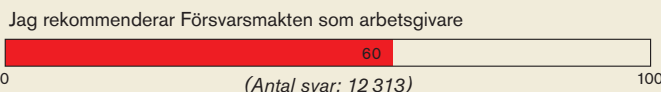
personalens förtroende för hur

möjligheterna fick begränsad poäng (58). Även påståendet ”Jag har förtroende för hur Försvarmakten leds” fick relativt låg poäng (58), vilket motsvarar 48 procent.

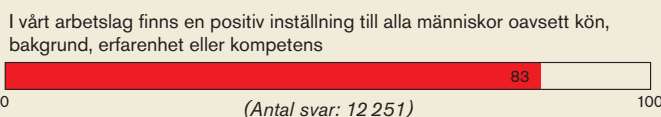
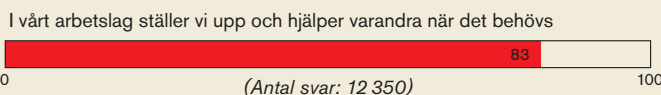
– Men med tanke på att den frågan bara fick stöd av 29 procent av medarbetarna i förra undersökningen måste vi ändå vara nöjda med det resultatet. Som arbetsgivare vill man förstås alltid ha så högt förtroende som möjligt men vi är i alla fall på rätt väg, säger Marcela Sylvander.

LINDA SUNDGREN

Hela Försvarmakten Försvarmakten totalt 2016

Jag och mitt arbetslag Aggregerat resultat för Försvarmakten totalt 2016

Svaren är redovisade i en poängskala från noll till hundra. Poängen går inte att översätta till procent, för det krävs tillgång till hela svarsunderlaget. I de frågor där Officerstidningen fått ta del av svaren i både procent och poäng har poängen varit betydligt högre än procentsatsen. Poängen är beräknade utifrån ett medelvärde av de svar som lämnats.

Inga jämförelser i ny FM Vind

Nya frågor, ny grafik och poäng istället för procent. FM Vind har genomgått stora förändringar sedan förra mätningen.

Enligt Försvarmakten är omdaning av FM Vind ett led i det övergripande förändringsarbete som pågår inom myndigheten. Ungefär hälften av frågeställningarna är nya, svaren redovisas i poäng istället för procent och förband kan inte jämföra sina resultat med andra organisationsenheter.

– Försvarmakten kom till oss med en ny tanke om hur man ville jobba med FM Vind och vi arbetade fram den här metoden tillsammans, säger Ulrika Melander på Vestra konsulter AB som genomför FM Vind på uppdrag av Försvarmakten.

Poäng högre än procent

I tidigare FM Vindrappporter har resultaten presenterats i procent på övergripande nivå. Det nu införda poängsystemet är beräknat på ett medelvärde och ska inte läsas som procent (60 poäng är alltså inte lika med 60 procent). I de frågor där Officerstidningen fått ta del av svaren i både procent och poäng har poängen varit betydligt högre än om svaret redovisats i procent.

Ansvarig för den nya metodiken hos Försvarmakten var på semester under tillkomsten av artikeln och har därför inte kunnat ge några kommentarer.

LINDA SUNDGREN

JA OCH NEJ TILL VINDKRAFTPARKER

Dagarna före jul beslutade regeringen att säga nej till uppförandet av en vindkraftpark i Hanöbukten där Försvarmakten bedriver omfattande

verksamhet. Ansökan omfattade en park med upp till 700 vindkraftverk inom ett 200 kvadratkilometer stort område. Försvarmakten var kritisk till

byggplanerna eftersom kraftverken hade påverkat såväl marina övningar som flygsäkerheten. Däremot beviljade regeringen en ansökan om 35

vindkraftverk i Klappa, Klev och Hjärtsöla i Nässjö kommun, trots att de kommer att påverka den militära luftfart som bedrivs i där. (LS)

BRA ELLER DÅLIGT?

Delade åsikter om utbildning i ny föreskrift

Enligt HR-centrum går införandet av den nya föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö bra. Men Försvarmaktens huvudskyddsombud håller inte med och efterlyser fler centrala insatser.

I mars förra året sjösatte Arbetsmiljöverket en ny föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA). Syftet var att försöka stävja den skenande ökningen av arbetssjukdomar på grund av social ohälsa som ökat med 60 procent sedan 2010. Inom försvaret pågår införandet av föreskriften och Carina Jansson på Försvarmaktens HR-centrum är nöjd med pågående insatser.

– Mellan 70 och 75 procent av alla förband har genomfört utbildningar och övriga har en plan för hur det ska genomföras. Vi har även lagt till frågor kopplade till föreskriften i FM-vind och de tyder också på att det går ganska bra, säger hon.

FÖRESKRIFTEN ÄR I första hand en sammanställning av tidigare bestämmelser men innehåller också nyheter. Exempelvis lyfter den fram betydelsen av att skapa balans mellan arbetsuppgifter och resurser och att minska stressen inom yrkeslivet. Enligt resultaten i senaste FM Vind har Försvarmakten mycket att göra inom det här området. En annan nyhet är upprättandet av mål för den sociala arbetsmiljön. Målen ska vara tydliga, uppföljningsbara och utarbetas tillsammans med personalen. Även arbetsgivarens ansvar för personalens sociala hälsa framhålls liksom kravet på att arbeta systematiskt. Den sociala arbetsmiljön ska hanteras på samma sätt som den fysiska med riskbedömningar, åtgärdsplaner och uppföljning.

– **VI HAR FÅTT** tydliga krav som vi måste leva upp till, säger Carina Jansson. Den nya föreskriften talar inte bara om att vi ska arbeta systematiskt utan också hur vi ska göra det och inom vilka områden.

Enligt Carina Jansson har man från HRC och Högkvarterets sida gjort stora insatser för att stödja förbanden i införandet av den nya föreskriften.

– Jag har varit ute och föreläst, vi har lagt till avsnitt i vår webbaserade arbetsmiljöutbildning som alla chefer genomgår och en handbok i arbetsmiljö är på remiss. Någon försvarsgemensam utbildning har vi däremot inte tagit fram. Våra organisationsenheter arbetar utifrån olika förutsättningar och därför har vi överlåtit till förbanden själva att utveckla lokalt anpassade utbildningar.

FÖRSVARSMAKTENS HUVUDSKYDDSOMBUD, Stefan Nilsson, uppskattar de insatser FM har gjort, men säger samtidigt att det inte är tillräckligt.

– Min bedömning är att kunskapen om den nya föreskriften fortfarande är ganska låg på förbanden och ofta är det bara enstaka personer som känner till den, säger han.

Stefan Nilsson anser att Försvarmakten centralt borde utveckla en utbildning i organisatorisk och social arbetsmiljö, både för att skapa en enhetlig förståelse för föreskriften och för att avlasta förband och övriga enheter i det dagliga arbetet.

– **FÖRSVARSMAKTEN HADE** kunnat ta fram en utbildning och sedan hade förbanden kunnat göra vissa anpassningar i den om det hade behövts. Förbanden har så mycket att göra idag att de har svårt att hinna med det här, vilket i sig är lite intressant eftersom föreskriften trycker mycket på behovet av att minska den ohälsosamma stressen, säger Stefan Nilsson.

LINDA SUNDGREN

Fem förband om införandet av föreskriften organisatorisk och social arbetsmiljö

CARIN HANSSON, ARBETSMILJÖ-SAMORDNARE I 19

”I stort sett alla chefer har fått en halvdagsutbildning om den nya föreskriften, vi har bara ett par utbildningsomgångar kvar. För att underlätta införandet har vi tagit hjälp av företagshälsovården och deras psykologer och våra HR-specialister. Den har mottagits väldigt bra och jag uppfattar att man gör riskbedömningar och sätter upp mål på såväl plutons-, som bataljons-, och regementsnivå. Jag hoppas att föreskriften kommer att skapa bra diskussioner i arbetslagen och att den fångar upp ohälsa på grund av hög arbetsbelastning. Hos oss har belastningen ökat rejält på alla nivåer och det finns en gräns för hur mycket en person klarar av.”

Carin Hansson

Foto: Privat

SVEND LINDBLOM, ARBETSMILJÖ-HANDLÄGGARE MARINBASEN

”Vi har inte tagit fram någon särskild utbildning men håller en information om föreskriften på runt en timme när vi samlar personal i olika sammanhang. Vi har träffat alla direkt underställda chefer och vi fortsätter att informera övrig personal under året. Det vi framför allt trycker på är de stressrelaterade delarna i föreskriften och överbelastning. Kränkande särbehandling arbetar vi med sedan tidigare. Målen för den sociala och organisatoriska arbetsmiljön kommer vi att sätta upp i samband med den revidering av arbetsmiljöledningssystemet som vi ska göra i vår.”

Svend Lindblom

Foto: Privat

MIKAEL LUNDBERG, ARBETSMILJÖ-SAMORDNARE F 17

”Vi har genomfört en fyratimmars utbildning av alla chefer med personalansvar. Huvudskyddsombudet har också genomfört en dags utbildning för sina skyddsombud. Många tycker att själva utbildningen är bra, det är psykologen här som genomfört den, även om man upplever att det inte är så mycket nytt. Nu analyserar vi hur vi ska jobba vidare med föreskriften och har precis börjat titta på resultaten från FM Vind. Vi kommer också att sätta upp nya arbetsmiljömål för i år.”

Mikael Lundberg

Foto: Privat

MARIE ERNFORS, ARBETSMILJÖ-HANDLÄGGARE LIVGARDET

”Vi har bakat in den nya föreskriften i vår ordinarie chefsutbildning. Arbetsmiljöpaketet omfattar totalt fyra timmar och där kommer föreskriften in i flera delar. Mest fokus har vi lagt på kränkande särbehandling och mobbning. Många har frågor kring det här och det är viktigt att alla förstår vad det handlar om och hur man går tillväga om någon blir utsatt. De som gick chefsutbildningen innan den nya föreskriften trädde i kraft har fått information i andra sammanhang, som på seminarier och via utskick.”

Marie Ernfors

Foto: Privat

HANNA SKOOG ROWA, ARBETSMILJÖHANDLÄGGARE, FMTIS

”Vi har haft en tredagars arbetsmiljöutbildning för våra chefer och skyddsombud. Utbildningen har vi utvecklat själva och med anledning av den nya föreskriften har de sociala frågorna fått större utrymme än övriga områden. FMTIS är ett nystartat förband med över 100 chefer och vi kommer att fortsätta utbilda under året. Vi ska även börja arbeta systematiskt med den sociala arbetsmiljön och göra riskbedömningar och upprätta mål.”

FORTSATT STOR ORO FÖR VÄRLDSLÄGET

Svenska befolkningen är kritisk till den förda försvarspolitiken och försvarets förmåga, och vill se ökade anslag till försvaret. Det framkommer i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps undersökning från förra året.

– Vid årets undersökning, liksom vid fjolårets, uppgav 60 procent av befolkningen att de är mycket eller ganska oroade för att en terroristattack ska inträffa i Sverige under de närmaste fem åren, sa Helena Lindberg, generaldirektör för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, när undersökningen ”Opinioner 2016” presenterades på Rikskonferensen i Sälen.

Det är en ökning jämfört med 2014, då motsvarande siffra var knappt 40 procent.

50 PROCENT AV befolkningen tror att det är mycket eller ganska troligt att Sverige inom fem år kommer att drabbas av politiska hot från ett annat land. Resultatet ligger kvar på samma nivå som 2015.

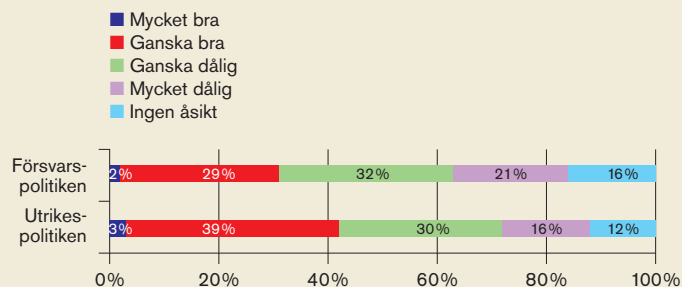
19 procent ser det som mycket eller ganska troligt att Sverige kommer utsättas för militärt angrepp under de närmaste fem åren. Det är en ökning med 13 procentenheter jämfört med 2013.

Förtroendet för beredskapen att möta hoten eller angreppen är dock inte särskilt stor. Nio av tio tror att Sverige har otillräcklig beredskap för att möta ett militärt angrepp.

Tron på att Sverige skulle få hjälp utifrån vid ett militärt angrepp har minskat succesivt de senaste åren. 2011 trodde 75 procent att Sverige helt säkert eller ganska säkert skulle få snabb och effektiv hjälp från andra länder vid ett militärt angrepp. I höstas är motsvarande siffra bara 59 procent.

ANDELEN SOM ÄR mycket eller ganska oroade för internationell terrorism är i denna undersökning på den högsta nivån sedan 2006. 76 procent anger i dag att de är mycket eller ganska oroade för internationell terrorism.

2.4.1 Inställning till Sveriges förda försvars- och utrikespolitik
Frågeställning: Vad tycker du om den försvars- och utrikespolitik som förts av Sverige under de tre senaste åren?

2006 var siffran 74 procent, möjligen en effekt av bombdåden i Madrid och London. Åren efter sjönk andelen oroade med nästan 20 procentenheter.

2015 ansåg 82 procent av de tillfrågade att Ryssland utgör ett visst eller allvarligt problem för fred och säkerhet. Siffrorna ligger kvar på samma nivå i årets undersökning.

– Hela 77 procent svarar att Ryssland utgör ett allvarligt eller ett visst problem för fred och säkerhet i världen. Det är väldigt höga siffror även om de sjunkit något sedan den förra mätningen, sa Helena Lindberg.

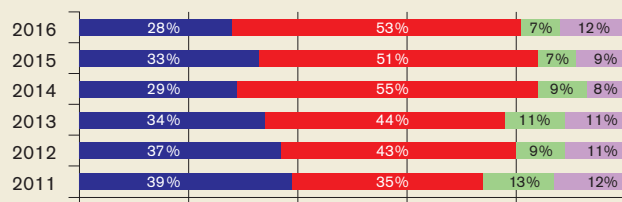

Foto: Henrik Montgomery – TT

Helena Lindberg, generaldirektör för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, på Folk och Försvars rikskonferens.

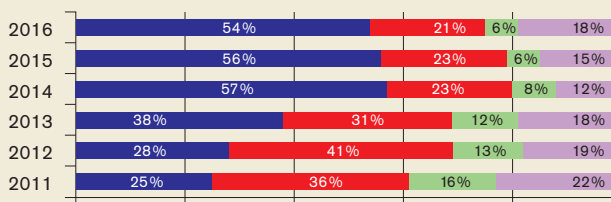
2.5.2 Inställning till vilken typ av militärt försvar Sverige bör ha
Frågeställning: Vilken typ av militärt försvar skulle du föredra att vi har i Sverige?

- Ett renodlat yrkesförsvar (enbart anställda)
- Ett försvar som bygger på värnplikt
- Ett försvar som helt och hållet bygger på frivillighet
- Ingen åsikt

2.5.4 Inställning till statsutgifterna för Sveriges militära försvar
Frågeställning: Tycker du att statsutgifterna för Sveriges militära försvar bör ökas, behållas oförändrade eller minskas?

- Ökas
- Behållas oförändrade
- Minskas
- Ingen åsikt

Källa: MSB Opinioner 2016

SLUTLIGEN FRÅGAN OM

stötet för ett Nato-medlemskap. Det har blivit en aning svagare även om förändringen inte är signifikant, berättade Helena Lindberg. 45 procent anser att Sverige snarast eller på sikt bör söka medlemskap i Nato. Förra året var siffran 49 procent. Fortsatt anser 34 procent att vi bör stå utanför.

Undersökningen genomfördes under perioden 9 till 14 december 2016.

JOSEFINE OWETZ

FAKTA: Undersökningen "Opinioner"

Opinioners syfte är att beskriva svenska folkets uppfattningar om militärt och civilt försvar samt krisberedskap, men också attityder kring det svenska samhället, försvars- och utrikespolitik samt internationella förhållanden. Undersökningar om allmänhetens syn på försvars- och säkerhetspolitik har genomförts sedan början av 1950-talet.

Källa: MSB

FOLK OCH FÖRSVARSS RIKSKONFERENS

I januari varje år intar militärer, politiker och tjänstemän högjällshotellet i Sälen. Under tre dagar står försvars- och säkerhetspolitiken i fokus när Folk och Försvars rikskonferens går av stapeln.

I 70 år har Folk och Försvar anordnat kurser och konferenser i fjällmiljö för deltagare som har betydelse för den säkerhets- och försvarspolitiska debatten i detta land. I början av januari var det så dags igen. Under tre intensiva dagar samlades militärer, politiker, journalister och representanter för myndigheter, näringsliv och fackliga organisationer för att diskutera säkerhetspolitik, Sveriges försvar och samhällets krisberedskap.

Inför årets rikskonferens gick de borgerliga partierna ut och krävde ökade försvarsanslag. Försvarsminister Peter Hultqvist pressades både före och under konferensen om att nuvarande anslagsnivå är för låg och att det behövs skjutas till mer pengar till försvaret under året.

Längst i buden gick Liberalerna som vill stärka försvarsbudgeten med 28 miljarder extra fram till och med 2020, medan Moderaterna föreslår en höjning med 8,5 miljarder de kommande åren.

Partiernas olika bud om hur många miljarder som egentligen ska tillföras försvarsanslagen blev en av de mest högljudna debatterna under årets konferens.

ÖVERBEFÄLHAVARE MICAEL BYDÉN tog även han upp debatten om försvarsanslagen i sitt anförande på rikskonferensen och sa att han välkomnar den. Han var dock tydlig med att Försvarsmakten ska göra det bästa med tillgängliga resurser, men att försvarsförmågan kommer att nedgå 2020 om inte mer pengar tillförs.

– Urholkningen innebär att jag inte har möjlighet att vidmakthålla alla förmågor som behövs efter 2020, sa ÖB Micael Bydén.

Förra året stod den då relativt nyutträdde ÖB inför publiken i Sälen för första gången. Försvarsmakten hade vid den tidpunkten nämligen lämnat startblocken för att kliva in i det nya försvarsbeslutet.

– Energin då i organisationen, den gick nästan att ta på. Svårigheterna med för lite personal och materiel har varit kännbara. Men beslutsamheten att göra det mesta av tillgängliga resurser, den har ändå varit riktig, riktigt stark. Behovet av en trovärdig

försvarsförmåga utgjorde vår främsta drivkraft då, och det fortsätter att mana oss i dag, sa Bydén.

Han fortsatte att prata om att i dag, ett år in i försvarsbeslutet, går Försvarsmakten på en hög växel. Och att viktiga steg har tagits i arbetet att öka tillgänglighet, beredskap och krigsduglighet i krigsförbanden – bland annat genom ett större antal beredskapskontroller, övningar med respektive stridskraft och repetitionsutbildningar.

– Vi har blivit en starkare och bättre rustad Försvarsmakt än för ett år sedan och vår förmåga att bidra till säkerhet och stabilitet i närområdet har ökat. Och vi har blivit klokare, sa Micael Bydén och tillade att övning Aurora 17 utgör ett av Försvarsmaktens viktigaste verktyg för att pröva förmågorna.

Slutligen betonade Bydén att vi dag inte vet hur konflikterna i Syrien och Irak, en ökad osäkerhet i Östersjöområdet, slitningar i EU, en Donald Trump som ny president i USA – kommer att beröra Sverige.

– Men att det får konsekvenser som vi måste hantera – både på kort och på lång sikt – torde stå klart, sa ÖB.

SAMTIDIGT SOM DEBATTEN om höjda försvarsanslag på kort sikt pågår för fullt börjar nu också förberedelserna för den kommande försvarspolitiska inriktningen. Regeringen tillsätter nu en ny försvarsberedning och ordförande för den blir förre försvarsministern Björn von Sydow, meddelade försvarsminister Peter Hultqvist på konferensen.

Uppgiften för försvarsberedningen blir att lägga grunden för nästa försvarsbeslut 2020. Ett uppdrag i den blir bland annat att utreda försvaret av Gotland närmare.

– Gotlands militärstrategiska läge kan inte nog understrykas. Den som kontrollerar Gotland kontrollerar sjö- och luftvägarna till Baltikum, sa Peter Hultqvist.

Andra områden som beredningen ska analysera närmare är bland annat ett stärkt svenskt cyberförsvar, ett fördjupat militärt samarbete med Finland och totalförsvarets framtida roll och uppbyggnad.

Foto: Ulf Palm – TT

Överbefälhavare Micael Bydén betonade vid rikskonferensen att anslagsdiskussionen är viktig både i ett kort som ett långt perspektiv. "Vår försvarsförmåga nedgår efter 2020 om inte ytterligare åtgärder vidtas", sa han.

PROPAGANDA OCH PÅVERKANSKAMPANJER var ett återkommande tema i konferensprogrammet. Flera talare i Sälen varnade för det som de ser som en alltmer sofistikerad form av propagandakrig från Ryssland.

Risken för att utsättas för sådana kampanjer är samma för Sverige som andra länder i EU, enligt Stratcoms chef Janis Sarts. Stratcom är Nato-anknutet och forskar bland annat om ryska påverkanskampanjer.

Sarts talade på konferensen om bland annat sanningshalten i så kallade nyheter som sprids i sociala medier – och om att det är nödvändigt att traditionella medier och stater motverkar dessa.

– Faktumet att människor lever i informationsbubblor gör dem allt mer mottagliga för falska nyheter. Regeringar och myndigheters trovärdighet har fallit, sa Janis Sarts.

DIREKT EFTER JANIS SARTS var det dags för Gunnar Karlson, chef för den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten, Must, att ta plats på scenen.

– Man kan inte lita på någon, inledde Gunnar Karlson, något skämtsamt sitt anförande.

Uppmaningen illustrerar ett av de budskap som påverkansoperationer använder sig av; att ingenting är riktigt säkert. Karlson talade om att det är en skicklig kombination av halvsanning, sanning och lögn som konstituerar en riktigt bra påverkansoperation.

– Lögnen vinner inte sällan på att upprepas konsekvent och över en lång tid, sa han och skickade med några avslutande ord och budskap till publiken:

– Om man kombinerar sund misstänksamhet med eftertanke och källkritik då kommer man långt i att som medborgare hjälpa till att minska påverkansoperationernas effekt på vårt samhälle.

I ÖVRIGT FRÅN konferensen då? Striden om Natomedlemskap och den framtida säkerhetspolitiken är inte över, tvärtom. "Jag kan personligen stå som garant för att det inte blir någon ansökan om medlemskap i Nato" sa Peter Hultqvist och stängde dörren till en blocköverskridande överenskommelse.

Även vid årets konferens märktes en ökad medvetenhet om att utvecklingen i Ryssland kräver ökade svenska försvarssatsningar, både militärt och civilt. Inte minst efter att ha tagit del av delar av FOI-analytikerna Gudrun Persson och Fredrik Westerlunds rapport "Rysk militär förmåga i ett tioårsperspektiv" som överlämnades till regeringen i december, och som presenterades på konferensen.

Forskarna har med hjälp av öppna ryska källor analyserat den militära upprustningen i Ryssland och konstaterar att landet lägger mest pengar på sin militärmakt i förhållande till BNP.

Medan USA har sänkt sina militärutgifter till 3,3 procent av BNP och Kina ligger på 2 procent av BNP har Ryssland ökat sina militärutgifter till 5,4 procent på senare år, enligt FOI-forskarna.

Slutligen, Folk och Försvars rikskonferens brukar inte sällan omnämnas tillsammans med något fyndigt om klädseln på deltagarna. I år blev det visst rabalder och diskussion kring att både Micael Bydén, Gunnar Karlson och Dennis Gyllensporre, chef för ledningsstaben, valde att bära uniform i stället för den mer traditionella Sälen-klädkoden ulltröjor.

På en fråga från publiken om hur det kom sig att Försvarsmaktsledningen i år bar M/90 svarade ÖB kort och gott:

– I Försvarsmakten bär vi uniform när vi arbetar.

JOSEFINE OWETZ

Norrbottnens regemente (I 19)

FÖRSVARSMAKTENS VINTERENHET

Uppdraget: Vidmakthålla och utveckla de svenska förbandens förmåga att verka i vintermiljö. Samordnare: Norrbottens regemente i Boden och Arvidsjaur.

Officerstidningen har besökt Försvarets vinterenhet (FMVE) för att ta temperaturen på vinterförmågan.

Text: Josefine Owetz **Foto:** Simon Eliasson

Fjällterrängen är inbäddad i snö och vinden mäter sina krafter över det karga vinterlandskapet. Några soldater i vita snödräkter och med Vita blixten under fötterna stretar fram i den kraftiga blåsten uppe på berget. SMHI har utfärdat en klass 2-varning över Norrbottens inland och vindbyarna väntas under dagen kunna nå stormstyrka.

Vinden yr över snötäcket och snön piskar mot soldaternas väderbitna ansikten. Bättre dagar för skidåkning i fjällterräng må ha skådats, men det spelar ingen roll. Vinterutbildningar lämnar ingen respit.

Det är en onsdag i mitten av januari och termometern rör sig mellan någon enstaka minusgrad upp mot några plusgrader, ovanligt varmt för att vara januari i Norrbotten. Den här tiden om året brukar termometern vanligtvis visa runt åtminstone 20 minusgrader.

Vädret, ja. Det är svårt att inte prata väder när man besöker Försvarens vinterenhet, FMVE. Fråga vilken soldat som helst om vad tio extra minusgrader gör ute i vinterfält. Eller som en officer vid vinterenheten uttrycker det: kylan är alltid skarp.

DET ÄR JUST nu högsäsong för FMVE. Under perioden mitten av december fram till påsk genomförs här mängder av vinterutbildningar och kurser av allehanda slag. Enheten är en del av Norrbottens regemente, I 19, och verkar från Boden och Arvidsjaur.

– Det är ett ökat tryck och intresse efter vinterutbildningar.

Alla förband ska ha förmåga att verka i hela Sverige under alla klimatförhållanden, vilket innefattar även vintermiljö. Under lång tid har det varit fokus på att genomföra insatser i Afghanistan, vilket även påverkade vinterutbildningen. Nu är det mer fokus på det nationella försvaret och då har det blivit ett annat mindset i hela Försvarens vinterenhet, säger Stefan Hedmark, chef för Försvarens vinterenhet.

Stefan Hedmark

Han tillägger:

– Det har helt enkelt blivit trendigt med vinterutbildning igen.

Eftersom antalet vintermånader är begränsade innebär det att han och kollegorna minst sagt har rätt intensiva vintrar, förklarar han.

Vidmakthållandet och utvecklingen av vinterförmågan görs främst genom utbildning av blivande officerare, genomförande av nationella och internationella kurser samt genom att ge stöd till krigsförbandens vinterutbildningar. ▶

Försvarens vintereinhet genomför också dykutbildningar. Här testar dykaren Mikael på subarktisk dykning i Luleälven för första gången.

FMVE tar även fram och utvecklar reglementen och utbildningspaket, som Kallt väder-konceptet som ingår i alla soldaters grundutbildning. Just nu arbetar de även med att ta fram ett interaktivt utbildningsprogram i form av en app.

– Vi ska kunna använda våra krigsförband i alla väder. Vi ska helt enkelt vara så pass duktiga att verka i vintermiljö att snö och kyla inte blir en motståndare – i stället ska vi bibehålla och få operativ effekt, säger Stefan Hedmark.

ÖVNINGSOMRÅDET SOM OFFICERSTIDNINGEN besöker ligger strax utanför Arvidsjaur och erbjuder en terräng med ödemark, lågfjäll och ett vidsträckt skogslandskap. Norrbotten är ändamålsenligt för att öva och utveckla just vinterförmågan. Det är ett så kallat C2-klimat här: en miljö där faktorer som stark kyla och snödjup påverkar såväl stridsvärde som lösande av uppgifter.

– Det är lätt att slarva på sommaren. Du kan inte göra det när du har vintertjänst, säger Julius Rang.

Han är gruppchef för truppen på skidor som kämpar på ute på fjället. De har stannat upp och tagit av sig skidorna medan snön yr ihärdigt runt omkring dem.

De börjar skrapa bort stora sjok av tung snö från skidorna. Den blöta snön fastnar under Försvarens klassiska träskidor. De har bara tagit sig 100 meter sedan de stannade senast, berättar de.

Stearinljus plockas fram ur packningen och soldaterna börjar valla skidorna.

– Det fungerar faktiskt bra som glidvalla. Ljuset har dessutom dubbla ändamål. Dels till skidorna, men också som ljuskälla, säger han.

STRIDSVÄRDET ÄR HÖGT i truppen, berättar han. Nyligen hade de välförtjänt vilopaus och de har fått i sig lite att äta och dricka och fått byta strumpor. Detta är tredje dagen på Basic winter warfare course, BWWC. Förutom ett par svenska soldater som är med som instruktörer, kommer majoriteten av de deltagande soldaterna, officerarna och specialistofficerarna från utländska förband, bland annat från USA, Tyskland och Polen.

– Det är en grundkurs i att verka i vintermiljö. Det handlar om individen och den egna utrustningen. De åker skidor, lagar mat, bor; kort sagt verkar i den subarktiska miljön. Nu stegrar det allteftersom, med grunder i vinterstrid, skjutning på skidor och sedan en slutövning, säger Fredrik Flink, kurschef för BWWC, och är en av de som har hand om de utländska förband som vill gå vinterkurser hos enheten.

För förutom att stödja den svenska försvarens makt består en del av FMVE:s verksamhet av att stödja och erbjuda utbildningar åt utländska förband.

Julius Rang

Simon Ullah, fänrik på Amfibieregementet, kontrollerar GU-soldaternas träffar på skjutavlor på skjutbanan i Arvidsjaur.

EN BIT NEDANFÖR fjället, på skjutbanan, pågår skjutövning för ett GU-kompani från Amfibieregementet. Ett virrvarr av skidspår syns i den snötäckta marken framför skjutavlor. Efter en veckas vinterutbildning är det nu dags för deras första dag på skjutbanan. AK5:an är densamma, i övrigt är det en hel del som är annorlunda gentemot tidigare skjutövningar.

– Vi har på oss skidorna när vi skjuter, det fungerar faktiskt bra men det är lite krångligt med hur man ska hålla stavarna i skjutställningarna. Vi har också tjockare vantar på oss, vilket gör det hela lite svårare, säger Joel Åström.

Vad har varit tuffast hittills under vinterutbildningen?

– Att det är små friktioner hela tiden. Att man har skidor på sig nästan hela tiden, kylan, att det är svårare uppställningar och att det tar längre tid att förflytta sig. Allt tar längre tid med skidor och utrustningen helt enkelt, säger han.

EN SOM ÄLSKAR kyla och vinter är Tony Gustafsson. Han är chef för vinterenhetens utbildningsavdelning i Arvidsjaur. Om du sett någon från FMVE i medierna är det troligen Tony, ofta med titeln ”köldexpert”.

– Så fort det blir kallt i Stockholm ringer tidningarna till mig,

säger Tony Gustafsson när vi träffar honom på hans kontor på regementet i Arvidsjaur strax innan arbetsdagens slut.

– Vintern är krävande. Om man gör fel börjar man att frysa.

Och om man gör det får det påverkan genom allmän nedkyllning och kylskador. Därför är det viktigt att förstå hur kroppen fungerar i kall miljö och kunskap om hur krävande det är att verka i vinterförhållanden, säger han.

Tony har jobbat på Försvarmaktens vinterenhet sedan 2004, och på I 19 i Arvidsjaur i över 30 år.

– Jag kan ena dagen lära soldater att ta på sig strumpor, andra dagen kommer försvarsministern på besök. Det är en otrolig dynamik i arbetsuppgifterna. Jag får också möjlighet att fördjupa kunskapen kring människor och kyla. Det är stimulerande, säger han.

I bokhyllan bakom honom trängs allehanda vinterlitteratur och filmer. Som en VHS-film som kort och gott heter ”Laviner”, boken ”Hypotermi” av Helge Brändström och en annan bok som heter ”Handbok för kallt arbete” – och självklart senaste utgåvan av ”Vintersoldat” (bibeln för en vintersoldat, förklarar Tony).

– Förbanden vi har i dag ska ha förmåga att kunna verka över hela landet. Det råder vinterförhållanden en stor del av året, därför är det viktigt att ha den förmågan. Kallt väder är fundamentet i vår verksamhet, säger Tony Gustafsson och tillägger:

”Vintern är krävande. Om man gör fel börjar man att frysa”

"Det som fascinerar mig mest är hur människor reagerar på kyla", säger Tony Gustafsson på Försvarmaktens vinterenhet.

– Jag vågar påstå att FMVE är världsledande på att hantera människor och kyla. Allt vi gör har vetenskaplig evidens och vi har en bredd på kompetensen här, säger Tony Gustafsson.

Vad fascinerar dig med kallt väder?

– Det som fascinerar mig mest är hur människor reagerar på kylan. Som att en människa kan ha en innetemperatur på ner mot tio-elva grader, och ändå överleva. Det fick mig att vilja studera och lära mig mer om människan och det medicinska och sedan omsätta det i ett militärt koncept, säger han.

PARALLELLT MED KURSERNA i Arvidsjaur pågår flertalet utbildningar runt omkring i Norrbotten. Förutom i Boden pågår vinterverksamhet i Lomby och Kiruna. På Kallax flygplats i Luleå träffar vi kadetter som läser specialistofficersutbildning på Logistikskolan vid Trängregementet. De har nyss avslutat en två veckor lång vinterutbildning i Boden och ska snart hoppa på ett Herculesplan ner mot Skövde.

– Vi har provat på alla väder, från nollgradigt till 25 minusgrader. Det har varit stjärnklara nätter och ihärdiga snöfall. Det har varit bra och varierat. Olika väder innebär olika problem, säger Alexander Pettersson, kurschef för vinterutbildningen på Logistikskolan.

En kadett som genomfört sin allra första vinterutbildning är Fanny Karlsson. Hon berättar att det har varit två väldigt lärorika veckor.

– Man kan inte vara lat i vintermiljö. Man måste genomföra rätt åtgärder vid rätt tidpunkt. Jag tror att de här två veckorna har gjort mig till en bättre soldat och jag har lärt mig saker som jag kommer ha nytta av framöver, säger hon.

Kadetten Lalle Knuds nickar instämmande. Han genomförde sin senaste vinterutbildning 1995, under värnplikten. Och nu var

det alltså dags att öva vinterförmågan igen.

– Man måste hålla i gång hela tiden för att inte börja frysa. Här är det roligt att få en uppgift att gräva något, allt för att hålla sig varm. Aktivitet är det viktigaste verktyget. Allt blir lite jobbigare i vinterfält, men också viktigare, säger Lalle Knuds.

Kurschefen Alexander Pettersson lyssnar nöjt på sina adepter och tillägger:

– Det är den late soldaten som fryser.

Lalle Knuds

I MARS 2019 kommer en stor armé- och flygvapenövning att genomföras i Norrbotten.

– Nu har vi två år på oss. Det tar tid att bygga upp förmåga och krigsförbanden måste börja förbereda sig redan nu för att få operativ effekt och kunna leverera under övningen, säger Stefan Hedmark.

Hur är vinterförmågan i Försvarmakten i dag?

– Den är under tillväxt. Förutom insatser så är det Försvarmaktens övningsverksamhet som blir både motor och målbild. Den stora övningen 2019 kommer att vara målet de kommande två åren, säger Stefan Hedmark.

På hans kontor på Bodens regemente står ett par Vita blixten lutade mot ett skåp och ett par snöskor står placerade bredvid. Han är alltid redo att snabbt ge sig ut där verksamheten pågår.

– En bonuseffekt med att arbeta här är att man får vara utomhus mycket, säger han och ler.

26

VILKEN KONKRET OPERATIV FÖRMÅGA KAN KOMMA FRÅN ETT FINSK-SVENSKT MILITÄRT SAMARBETE?

Det svensk-finska samarbetet rör sig framåt i hög takt. Frågan är om politikerna i de båda länderna förstår vad de bygger och vilka krav det lägger på ländernas regeringar. Det skriver Charly Salenius-Pasternak vid Finlands utrikespolitiska institut.

Det finsk-svenska militära samarbetet utvecklas just nu i relativt hög takt och när nivåer där en begränsad operativ förmågeökning kan förväntas i flera scenarier. Vad det finsk-svenska militära samarbetet kan betyda beror sist och slutligen på hur de politiska beslutsfattarna agerar vid en eventuell kris.

Samarbetet mellan den finska och svenska försvarsmakten börjar nå en grad där en viss operativ förmåga faktiskt kan förväntas, till sjöss, på marken och i luften. Mycket gediget arbete och många år kommer dock att krävas innan dessa idag potentiella förmågor kan inkluderas som seriösa optioner i krigsplanering, typ: ”vi tar Åland själva, men om Sverige är insatsberett stärks den operativa reserven i riktning X”. De större frågorna är om och hur detta fördjupade samarbete kan införliva totalförsvaret, och andra domäner, såsom cyber- och informationsoperationer och naturligtvis strategisk kommunikation.

SVENSKA ARMÉCHEFEN KARL ENGELBREKTSON beskriver vad man gör i ett citat från november, när finska militärpoliserna övade med Livgardet vid Markstridskolan i Kvarn: ”vi övar på skarpt sätt, vi utbyter tankar, metoder och erfarenheter som gör att vår operativa effekt ökar. Det är det som är fokus. Det är inte samar-

bete för samarbetets skull och det är inte samarbete bara för att saker och ting ska bli billigare, utan för att det skall bli högre operativ effekt.”

Samarbete kan hjälpa till att lappa de luckor som våra små länder har i sin förmågearsenal, men framförallt handlar det sannolikt om att först öka tröskeleffekten och därefter möjligen gemensamt försvara våra respektive länder. Med detta som antagande kan några ’operationslinjer’ skönjas när det gäller att bedöma det mervärde som ett finsk-svenskt samarbete eventuellt kan tänkas ge inom ett scenario där en konflikt är under uppsegling i Östersjöregionen

DET FÖRSTA, SOM paradoxalt kan kräva minst politiskt mod från beslutsfattarna, är att omedelbart samarbeta för att nå tröskelhöjande effekt under ett gemensamt kommando för att nå specifika mål. Ett sådant mål kunde till exempel vara att stänga av Östersjön norr om Ålands skärgård. Detta skulle kompletteras av en maritim säkerhetsoperation från södra finska kusten söderut till Gotland. Båda dessa åtgärder skulle vara nyttiga för Finland och Sverige. Båda kan också utföras under 2017, då den svensk-finska marina insatsstyrkan når en begränsad operativ förmåga.

Hur vet vi att detta kan genomföras? Det vi vet är att pusselbitarna finns, vi vet hur hela bilden ska se ut, del-helheter har redan satts ihop virtuellt och i övningar som Swefinex16. Detta utgör en del-helhet som vidare ska utvecklas, men som redan nu kan tänkas utgöra förmåga att ta itu med både minering av det smala ledet mellan Ålands och Stockholms skärgårdar och fortsätta med en maritim säkerhetsoperation. Förstås kan behovet istället vara att observera och kontrollera inloppet till Kvarken. Då kan en samordnad svensk-finsk amfibiestyrka bestående av förband från Amfibieregementet (Amf 1) och Nylands brigad (NylBr) ta terräng, övervaka och verka i området med roboteld; en pusselbit som även i övats i praktiken, senast under övning Baltops 2016.

FÖR FINLANDS DEL skulle det redan av praktiska skäl vara nyttigt att allt detta sker i ett tidigt skede av en konflikt. Samarbetet skulle för finsk del möjliggöra att nationella resurser ej behöver spridas i riktningar av underordnad strategiskt vikt. Det bör understrykas att Finlands krigsplanering inte gör något antagande avseende hjälp från andra länder under kris.

Hur är det med Sverige, vilken kan situationen vara där Sverige får direkt nationell nytta av samarbete med Finland? Om Sverige angrips över sjö- eller lufttrum möjliggör det nuvarande samarbetet att Sverige de facto kan dra nytta av ett ledningssystem som opereras av Finland med svenska officerare som samverkansbefäl i finsk stab. System och sensorer i Finland ser helt enkelt på grund av det geografiska läget betydligt längre österut än svenska motsvarande eller mera avancerade system, även om de vore luftburna. Liksom under slaget om Storbritannien 1940, är det nyttigt för en luftförsvare att kunna lyfta endast när det behövs i syfte att kraftsamla på de mest troliga platserna (inget litet land har förmågan till uthålliga luftoperationer, det vill säga att hålla en stor mängd plan i luften över tid). Det positiva med denna form av samarbete och hjälp är att den i praktiken inte kräver politiska beslut utan det är 'bara' att låta informationen flöda utan hinder. I praktiken skulle ett sådant stöd från finskt håll kräva presidentens och regeringens medhåll. Bedömt skulle dock ytterst få ha något emot att ge sådan hjälp till Sverige.

DET ÖKADE STRATEGISKA djupet som samarbetet skulle möjliggöra är genuint konkret och nyttigt. Från svenskt perspektiv skulle det utöver ovan nämnda informationsflöde i teorin möjliggöra bekämpning betydligt längre ut än idag. I gengäld kan ju Finland, om Sverige sprider ut sin basering, dra nytta av ökat strategiskt djup och basering i Sverige, samt tillgång till system som inte finns i Finlands arsenal (till exempel u-båtar och FRA:s signalspaning). Om all denna information kan sättas ihop blir bådas lägesbild betydligt bättre.

Hur skulle då samarbetet kunna se ut i en situation där ryska markförband hotar, eller har tagit, delar av norra Finland och ett regionalt krig håller på att bryta ut? Här ger övningar från det gångna året en indikation att även om samarbetet arméerna emellan är mycket mindre utvecklat än samarbetet mellan flygvapnen

och marinerna, så finns grunden för att bygga en genuin operativ förmåga redan nu.

FÖR MARKSTRIDSKRAFTERNA ÄR målet en 'brigadram' med gemensam stab och ett ledningssystem som möjliggör att finska och svenska förband på alla nivåer kan samverka för att lösa alla tänkbara uppgifter. En dylik 'plug-and-fight' förmåga övades bland annat under övningen Cold response när svensk brigadledning tog taktiskt befäl över en finsk bataljon. I korthet kan man konstatera att dylika övningar tjänar till att bekräfta tankar och planer på hur enheter kan placeras i finska eller svenska förband i ett skarpt läge.

Till exempel, i den finska stridsövningen Metso 16 (ca 3 200 finska soldater) i juni deltog en mekaniserad pluton och stödförband från Norrbottens regemente. Dessa stred som en del i ett finskt förband. Poängen, enligt deltagarna, var att öva ledning, mekaniserade truppers strid och samarbete mellan olika vapenslag. I övning Norther 16 i slutet av november deltog Artilleriregementet (A9) från Boden med en artillerilokaliseringseenhet. Detta är något Finland inte har, men vars nytta har bevisats under kriget i östra Ukraina. Övningen var en del av övning MVH 16, med målet att värdera den finska förmågan till verkan med artillerivapen. I övningen deltog cirka 4 000 soldater från armén, marinen och gränsbevakningsväsendet. Svenska trupper fick spanings- och eldledningssuppgifter, bland annat för finska eldenheter med granatkastarterrängbil. Att samarbeta på marken i norra delar av båda länderna börjar bli vardagligt och kännedom om varandra är sådan att ett potentiellt operativt samarbete för markstrid kan skönjas vid horisonten.

NÄR DET GÄLLER flygvapnen finns idag det som kunde kallas en grundläggande operativ förmåga. Under året har båda deltagit i varandras stora nationella övningar, Flygvapenövning 16 (FVÖ) och Ruska 16. Efter två år i rad har det blivit tradition för svenska Gripenplan att öva på finska vägbaser. Gemensamma övningar i att angripa och slå ut ett avancerat och integrerat luftförsvarsystem har också gjorts inom ramen för Arctic challenge exercise under de senaste åren.

Även om antalet deltagande förband, pjäser och annan materiel kan verka för ringa för att kunna tala om någon genuin operativ förmåga, är det lätt att läsa mellan raderna. Finska och svenska soldater har snart deltagit i varandras övningar inom alla försvarsgrenar och på alla nivåer. Detta utgör en av de viktigaste pusselbitarna om man vill nå operativ förmåga. Utifrån öppna källor framstår det sålunda som om samarbetet är på god väg att få stridskrafterna att närma sig varandra.

DEN FRÅGA SOM en analytiker kan ställa sig, utifrån våra länders respektive säkerhetspolitiska tradition av att agera enskilt, är i vilken grad våra politiker, vill anpassa våra länders processer för att fatta säkerhetspolitiska beslut, till den gemensamma militära utveckling som de redan sjösatt.

CHARLY SALONIUS-PASTERNAK
Finlands utrikespolitiska institut

HAR DU KOLL PÅ ARBETSRÄTTEN

Officersförbundet genomför varje år ett antal fackliga utbildningar där du som är medlem i förbundet kan lära dig mer om de lagar och regler som styr arbetsmarknaden.

ÄR DU RÄTT FÖRSÄKRAD?

Genom ditt medlemskap i Officersförbundet kan du teckna ett antal personförsäkringar. Vet du vilka försäkringar som du tecknat? Logga in på förbundets hemsida och kontrollera ditt försäkringskydd.

Samarbetet med Avtal24 upphör

avtal24®
DEN MODERNA JURISTBYRÅN

Det tvåriga samarbetet med Avtal24 upphör den 31 januari. Tjänsterna har inte nyttjats av tillräckligt många medlemmar jämfört med vad det totalt kostar Officersförbundet.

Samarbetet inleddes i början av 2015 och innebar att Officersförbundet betalade en ersättning till Avtal24 för att alla medlemmar skulle kunna teckna vissa avtal kostnadsfritt samt ges rabatt på andra tjänster. Vid utvärderingen hösten 2016 visade det sig att medlemmarnas behov av tjänsterna varit mindre än förväntat och det fanns inget som pekade på att nyttjandet skulle öka tillräckligt mycket. Slutsatsen blev att kostnaden för att fortsätta samarbetet blev för hög i förhållande till hur många som använde tjänsterna och styrelsen fattade beslut att avsluta samarbetet.

Nya försäkrings- premier

Premierna för gruppförsäkringarna justerades den 1 januari 2017. Huvuddelen av försäkringarna har blivit billigare, medan några premier har höjts.

Läs mer om premiejusteringarna på vår hemsida, www.officersforbundet.se. Där kan du också logga in under Mina sidor och se vilka försäkringar du har.

Betänkande: En robust personalförsörjning av det militära försvaret

Officersförbundets syn på personalförsörjningsutredningen

I höstas lämnades utredningen "En robust personalförsörjning av det militära försvaret" (SOU 2016:63) in till regeringen.

Det tyngsta förslaget i utredningen är att värnplikten återinförs, som ett komplement till det frivilliga yrkesförsvaret. Nu har utredningen varit ute på remiss och Officersförbundet är en av alla instanser som givit synpunkter på förslagen.

Sammanfattning Officersförbundets yttrande

Officersförbundet accepterar i huvudsak utredningens bedömningar och förslag eftersom det behövs för Sveriges försvarsberedskap. Omvärldsläget och svårigheterna att helt på frivillig väg personalförsörja Försvarsmaktens krigsförband är för närvarande problematiska. Officersförbundet är dock av uppfattningen att vare sig Försvarsmakten eller statsmakterna har vidtagit tillräckliga åtgärder för att övergången till en frivillig personalförsörjning skulle få framgång. Kostnaderna för att genomföra reformen var tidigt kända men vare sig Försvarsmakten eller statsmakterna vidtog adekvata åtgärder. Den politiska ledningen har inte tilldelat tillräckliga ekonomiska medel eller vidtagit relevanta åtgärder inom andra politikområden för att stötta reformen och Försvarsmakten har hela tiden underskattat vilka kostnader man måste lägga på personalen för att de ska attraheras till Försvarsmakten och

stanna kvar i sin anställning. Enkla jämförelser visar att Försvarsmakten lägger en avsevärt mindre andel av sitt tillgängliga anslag på sin personal i förhållande till andra jämförbara länder med en frivillig personalförsörjning.

Höjda lägstalöner och tillsvidareanställningar

Officersförbundet delar utredarens bedömning att det är angeläget att andelen som söker frivilligt insteg i plikten för att därefter söka anställning hålls på en så hög nivå som möjligt. Att Försvarsmakten ska erbjuda sina anställda konkurrenskraftiga löner är också helt avgörande för Försvarsmaktens personalförsörjning av såväl yrkesofficerare som gruppbefäl, soldater och sjömän.

Höjda lägstalöner för dessa kategorier är exempel på åtgärder som måste vidtas. Ett annat exempel är att gruppbefäl, soldater och sjömän erbjuds en tillsvidareanställning i stället för längre tidsbegränsade anställningar.

Vi delar däremot inte utredningens förslag om att närmare halvera antalet anställda tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän i krigsorganisationen. Acceptansen för att införa grundutbildning med värnplikt ökar om individen fortsatt har alternativet att erbjudas en anställning istället för att tvingas till fortsatt repetitionsutbildning och beredskapstjänstgöring under plikt.

Vi är också av uppfattningen att

"kvarhållande incitament" för kategorin gruppbefäl, soldater och sjömän i allt väsentligt är en fråga för parterna på arbetsmarknaden att hantera. Trots det finner vi förslaget om ett studieekonomiskt incitament intressant.

Plikt får inte bli lösningen på alla problem

Utredningens förslag för finansieringen finner Officersförbundet väl kreativ. Att också finansiera förslagen genom att minska antalet anställda tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän finner vi rent kontraproduktivt. Försvarsmakten är redan i innevarande inriktningsperiod underfinansierad. Plikt får inte bli den snåles lösning på alla problem. Personalen måste få kosta.

I dag sticker Sverige ut med att satsa enbart cirka 30 procent av det totala försvarsanslaget på sin personal. Andra jämförbara länder ligger runt 50 procent. All erfarenhet talar för att förändringar i personalförsörjningen oaktat vad alltid blir mer kostsamma än vad man tror. Det är därför rimligt att lägga en större del av anslaget på personalkostnader än vad som sker idag.

Det finns bara en väg framåt för Sveriges försvars- och säkerhetspolitiska behov och det är att sammantaget substantiellt öka försvarsanslaget redan till 2018.

Läs hela yttrandet på Officersförbundets hemsida, www.officersforbundet.se.

OFFICERSFÖRBUNDET PÅ FACEBOOK

Officersförbundet finns på facebook. Där kan du bland annat få glimtar av förbundets dagliga verksamhet. Välkommen att säga vad du tycker om

Officersförbundet och Försvarsmakten och dela med dig av information du tror är intressant för andra medlemmar.

MEDLEMSSTATISTIK

Yrkesverksamma, 1/1 2017	
Officerare	7 212 (-6)
Specialistofficerare	1 675 (+7)
Soldater och sjömän	4 489 (+6)
Övriga	391 (-4)
Summa	13 767

Officersförbundets studentråd har fått en styrelse

Officersförbundets studentråd har genomfört sitt första årsmöte på Militärhögskolan Karlberg.

En styrelse är nu vald.

Årsmötet gav styrelsen i uppdrag att arbeta vidare med beslutad verksamhetsplan, vars syfte är att stärka kadetterns inflytande mot den blivande arbetsgivaren. Några av frågorna som studentrådet ska arbeta med är ersättning för kadetter och studerandemedlemskap i Officersförbundet.

Påverka och engagera dig gärna i studentrådet!

Foto: Fredrik Norén

Från vänster: Josef Novak, Stefan Berg, Sebastian Gummesson och Linus Steen.

Stipendiater sökes till Officersförbundets stipendium!

Ta chansen att nominera vardagshjälten som gjort fackliga insatser som gynnat medlemmar i Officersförbundet.

Stipendiet utdelas för att uppmärksamma och premiera gott fackligt ledarskap och goda fackliga prestationer. Stipendiet är inte öronmärkt att användas till något särskilt ändamål utan är en uppmaning för redan genomförda goda insatser.

Att nominera någon är enkelt.

De uppgifter som behövs är:

- Namn på den nominerade
- Motivering, det vill säga vad den nominerade skall uppmärksammas för
- Vem/vilka det är som nominerar.

Man kan välja att som enskild medlem nominera någon förtroendevald, eller att gå samman som föreningsstyrelse eller annat kollektiv för att insända nomineringen.

Den nominerade måste vara anmäld som facklig förtroendeman för Officersförbundet. Man kan bara få stipendiet en gång och medlemmar i förbundsstyrelsen kan inte nomineras.

Sista datum för insändande av nominering: 31/8 2017.

Insänd nomineringen till johan.hamlin@officersforbundet.se

Uppstart av nya chefsnätverk 2017

Är du intresserad av att vara med i ett chefsnätverk? För våra medlemmar som är chefer erbjuder vi nu möjligheten att delta i uppstarten av chefsnätverk på sju orter runt om i landet under mars och april 2017.

Nu startar vi chefsnätverk i Stockholm, Göteborg, Uppsala, Malmö, Halmstad, Sundsvall och Norrköping. Avsikten är att ge dig som chef ett forum för att bolla olika frågor som rör chefs- och ledarrollen. Eftersom ni som inbjuds är chefer inom ett stort antal branscher och professioner finns väldigt goda möjligheter till spännande utbyten av idéer och erfarenheter.

För dig som chefsmedlem

Chefsnätverket är exklusivt för dig som är medlem i Officersförbundet och chef med personal-, arbetsgivar-, ekonomi- och verksamhetsansvar. Arrangörer är Fysioterapeuterna, Sveriges arbetsterapeuter, Naturvetarna, Officersförbundet, SRAT, Sveriges Arkitekter och Sveriges Ingenjörer i samarbete inom ramen för Saco.

Mer information och anmälan

Mer information med tid och plats

samt hur du anmäler dig kommer framöver men notera gärna datumen för nätverkens uppstartsdatum i din kalender redan nu. För mer information, kontakta gärna ombudsman Mikael Boox, e-post: mikael.boox@officersforbundet.se eller via telefon 08-440 83 30.

Ort	Uppstartsdatum
-----	----------------

Stockholm	15 mars 2017
Sundsvall	15 mars 2017
Norrköping	15 mars 2017
Malmö	16 mars 2017
Malmö	17 mars 2017
Göteborg	16 mars 2017
Göteborg	17 mars 2017
Halmstad	4 april 2017
Uppsala	19 april 2017

FÖRBUNDSMÖTE 2017

Förbundsmötet – så funkar det

Förbundsmötet som är Officersförbundets högsta beslutande organ samlas den 14-16 november i år för att besluta hur förbundet ska arbeta de kommande åren.

Det är då som du och alla andra medlemmar är med och bestämmer innehållet i förbundets fackliga program, stadgar samt budgeten för kommande verksamhetsperiod. Förbundsmötet väljer också ny styrelse, nya revisorer, valberedning och ersättningskommitté.

Förbundsmötet äger rum vart tredje år. Då samlas representanter, så kallade ombud, för officersföreningarna. Antalet ombud som en officersförening får delta med på ett förbundsmöte varierar beroende på föreningens storlek. Ju större förening, desto fler ombud. Totalt är det drygt 100 ombud.

Inför förbundsmötet tas förslag till beslut fram. De förslag som kommer från förbundsstyrelsen kallas för propositioner. Propositionerna kommer sändas ut i maj samt finnas på hemsidan. De förslag som kommer från en förening eller enskild medlem kallas för motioner. I detta nummer av Officers-tidningen kan du läsa mer om valberedningens arbete och hur du får inflytande i deras arbete.

Motioner – medlemmarnas beslutsförslag

Alla enskilda medlemmar och officersföreningar kan lämna egna be-

slutsförslag – motioner- inför förbundsmötet.

En motion kan handla om vilket område som helst som har facklig anknytning. Titta till exempel i Officersförbundets nuvarande fackliga program och stadgar. Finns det något där som du vill ändra på eller lägga till kan du signalera detta genom att skriva motioner.

Som medlem får du skriva hur många motioner du vill. Samtliga motioner kommer tas upp för behandling och omröstning på förbundsmötet.

Dina motioner skickar du till din officersförening som yttrar sig över motionen och skickar den till Officersförbundets kansli senast den 18 augusti. Det är viktigt att

du lämnar in dina motioner till officersföreningen i god tid.

Du kan även skicka motionen till kansliet, kansliet@officersforbundet.se, som i sin tur lämnar motionen till din förening för yttrande.

Ett sakområde per motion

Varje motion ska bara behandla en fråga och innehålla följande delar:

- Rubrik som sammanfattar vad motioner handlar om.
- Text som beskriver och motiverar förslaget.
- Beslutsförslag.
- Ditt namn och vilken förening du tillhör.

Mall och anvisningar för skrivande av motion finns på hemsidan.

Kalendarium inför Förbundsmöte 2017

Januari

16: Valberedningen vill ha in nomineringar till förbundsstyrelse, revisorer, valberedning, ersättningskommitté och hedersmedlemmar.

Mars

10: Svar till valberedningen.

20: Valberedningens första remiss skickas ut.

Maj

12: Förbundsstyrelsens propositioner (fackligt program, stadgar, ekonomi, medlemsavgifter med mera) samt kallelse och anvisningar för anmälan av ombud skickas ut.

12: Svar på valberedningens remiss.

22: Valberedningens andra remiss skickas ut.

Juni

22: Svar på valberedningens andra remiss.

Augusti

14: Sista dag för officersföreningarna att lämna motioner med yttranden. Officersföreningarna behöver alltså ha dina motioner i god tid inför detta datum.

28: Nomineringsstopp för hedersmedlemmar.

September

11: Valberedningens remiss tre sänds ut.

15: Sista dag för officersföreningarna att anmäla sina representanter – ombud – till förbundsmötet.

Oktober

9: Förbundsstyrelsens yttrande över inkomna motioner skickas ut.

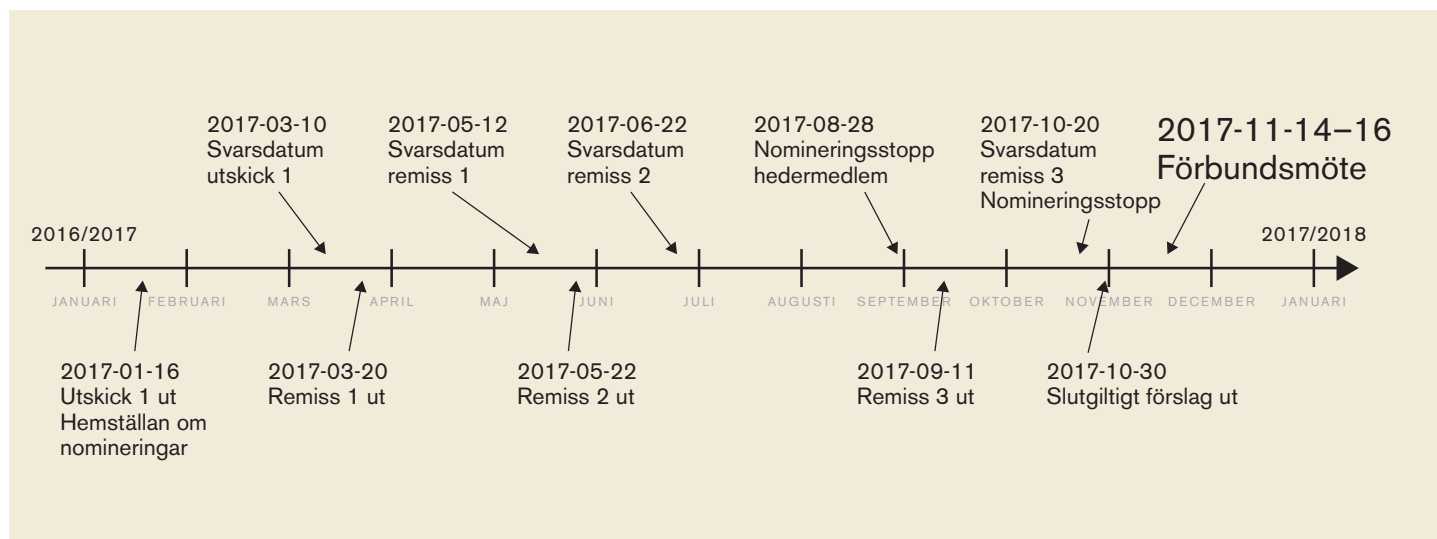
20: Nomineringsstopp för styrelse, revisorer, ersättningskommitté, valberedning. Svar på valberedningens remiss 3.

30 oktober: Valberedningens slutliga förslag skickas ut.

November

14-16: Förbundsmöte.

FÖRBUNDSMÖTE 2017

Ny förbundsstyrelse ska väljas!

Valberedningen varvar nu upp rekryteringsarbetet med att personalförsörja Officersförbundets kommande styrelse. I november är det dags för Förbundsstämma och då ska en ny förbundsstyrelse utses. Första utskicket om hur proceduren går till skickades till officersföreningarna den 16/1.

Förbundet spänner över många olika områden och för att kunna organisera en bra och kompetent styrelse behövs fackligt duktiga personer med olika bakgrund och kompetenser.

Valberedningens strävan är att till Förbundsstmötet föreslå en allsidigt sammansatt styrelse som långsiktigt kan leda Officersförbundet framåt.

Valberedningen vill understryka att för att vara nomineringsbar krävs att man är aktiv medlem men också att man förväntas ha en fortsatt anställning inom FM (in-

klusive närstående myndigheter) under hela nästkommande förbundsstmötesperiod.

Vem kan nominera kandidater?

Det är bara officersföreningarna som kan nominera kandidater. Som enskild medlem måste du alltså kontakta din förening om du vill föreslå någon kollega till förbundsstyrelseledamot under nästa mandatperiod.

Vill kandidaten?

Innan du föreslår en kandidat till officersföreningen, säkerställ att den tilltänkta personen är villig att åta sig uppdraget.

Vad innebär det att komma med i förbundsstyrelsen?

Förutom ett intressant och ansvarsfullt fackligt arbete så krävs det ett stort eget engagemang. Vill du veta mer, fråga någon i dagens styrelse eller oss i valberedningen.

Hur väljs förbundsstyrelse?

Valberedningen kommer att lämna sitt slutliga förslag till officersföreningarna den 30 oktober 2017.

Vid Förbundsstmötet, 14-16 november 2017, kommer officersföreningarnas utsedda representanter att fatta beslut om förbundets inriktning de kommande tre åren samt även besluta om vilka som ska ingå i den kommande förbundsstyrelsen.

För att kunna bli vald måste kandidaten vara nominerad senast 20 oktober 2017.

Börja nu

Starta inventeringen nu. Kom med namnförslag. Hela förbundet mår bäst av en bra förbundsstyrelse.

Frågor?

Kontakta gärna någon i valberedningen om du har några frågor kring nomineringsarbetet.

Sven Åke Söderbjörk, MarinB, Karlskrona, 0455-85000, sven-ake.soderbjork@officersforbundet.se

Ulrika Palm, Trängregementet, 0500-46 50 00, ulrika.palm@officersforbundet.se

Johan Falck, F7, 0510-47 82 37, johan.falck@officersforbundet.se

Mats Turesson, 3. Sjöstrid, Karlskrona, 0455-85000, mats.thuresson@officersforbundet.se

Ola Arvidsson, A9, 0921-349 816, ola.arvidsson@officersforbundet.se

Tim Björklund, LSS, 018-19 69 68, tim.bjorklund@officersforbundet.se

Björn Blomberg, HKV, 08-788 750 00, bjorn.blomberg@officersforbundet.se

Valberedningen tackar för din insats!

SKYDDSBUD 2017

Vad är arbetsmiljö för dig? Allt?

Javisst, arbetsmiljön är nästan allt på arbetsplatsen.

Ta då chansen att påverka allt. Bli skyddsombud.

Officersförbundet drar nu igång en kampanj för att öka antalet skyddsombud. I dag organiserar förbundet 321 skyddsombud, vid årets slut ska det vara minst 500 stycken. Är du vårt nya skyddsombud?

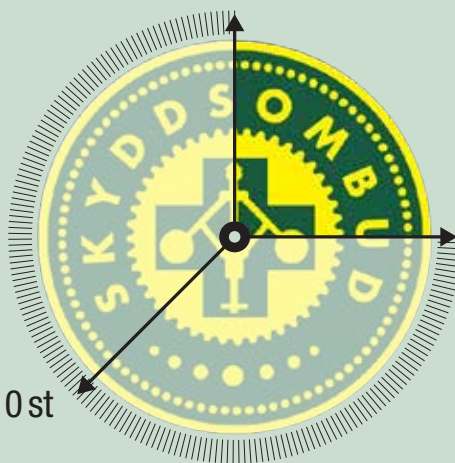
- Vill du få verktyg och musklerna att göra avtryck i arbetsmiljön på din arbetsplats?
- Vill du få arbetsgivaren att komma till skott att åtgärda jourrummet som inte har rätt standard?
- Vill du förmå arbetsgivaren att starta en utredning av det dåliga samarbetsklimatet på kompaniet?
- Vill du vara bollplank åt din chef i arbetsmiljöfrågor?

Har du svarat ja på flera av påståendena ovan? Då passar du troligen som skyddsombud. Vill du engagera dig eller känner du någon som du tror skulle passa som skyddsombud? Kontakta din Officersförening.

Fler skyddsombud som vakar över arbetsmiljön och ställer krav på arbetsgivaren ger en säkrare arbetsmiljö och därmed färre olycksfall och minskad ohälsa.

Hjälp nu till att få skyddsombudsbarometern att slå i botten! Du behövs.

Hit ska vi till 31 december: 500 st

Halvvägs: 410 st

Antal skyddsombud
1 januari: 321 st

**Bäst i
polisens
fälttest!**

SAFE4U
SECURITY OF SWEDEN

- When quality counts

Patgb 360 i det nationella försvaret?

Nedan följer ett diskussionsinlägg från pseudonymen Herr Flax som nyligen publicerades på hans blogg (<http://herrflax.blogspot.se>) efter att han hade deltagit i diskussioner på Twitter angående Patgb 360-förband. Han publicerar nu en lätt uppdaterad version av inlägget i Officerstidningen, med syftet att bredda diskussionen utanför "Twittersfären", samt bidra och uppmuntra till en fortsatt och utökad diskussion i officerskollektivet kring taktik och nyttjandet av olika förbandstyper i en nationell kontext.

För en tid sedan deltog jag som inbjuden gästdeltagare i en fältövning anordnad av Försvarshögskolan. Den berömda pendeln hade då börjat svänga tillbaka, och vi hade återigen börjat diskutera om, och skola oss i, konsten att försvara Sverige, i Sverige, mot en högteknologisk och numerärt överlägsen angripare.

Fältövningen pågick i en vecka, och var mycket uppskattad. Deltagarna kom huvudsakligen ur arméns förband och staber, med mig som ett av några undantag. Under en av dagarna hamnade min seminariegrupp i diskussioner där vi värderade våra egna arméförband mot en potentiell framtida angripare.

Fokuset i gruppens diskussioner hamnade ganska fort på Stridsvagn 122 (strv 122) och Stridsfordon 9040 (strf 9040), och hur dessa kommer att stå sig i en framtida stridsmiljö. Naturligt, eftersom det är dessa tygfordon som är stommen i arméns markstridsförband.

Efter en stunds bollande tillförde jag ett resonemang kring det fordon som då var under införande i Försvarsmakten, nämligen pansarterrängbil 360 (patgb 360), och de motoriserade skyttebataljoner som dessa skulle komma att ingå i.

Jag menade att vi inte fick avfär-

da dessa förband i det nationella försvaret, trots att de huvudsakligen införts på grund av behov för utlandsstyrkorna. Fordonen saknade förvisso den eldkraft som strv 122 och strf 9040 gav, men tillförde däremot en inbyggd förmåga till taktisk och operativ rörlighet som saknades på 122/90-förbanden.

Duellvärde på förbandsnivå

I detta resonemang blev jag avbruten av en annan inbjuden gästdeltagare, en mycket erfaren och högt uppsatt officer. Han konstaterade kort att patgb 360 saknar relevant beväpning för att möta angriparen och att den därmed inte kunde tillföra särskilt mycket. Med dessa korta formuleringar uppfattade jag att han tyckte att diskussionen därmed var avslutad.

Jag nöjde mig inte med det, utan svarade att eldkraften omöjligen kan vara den enda faktorn att ta hänsyn till när man ska bedöma duellvärden på förbandsnivå. Ett resonemang kring eld-rörelse-skydd tedde sig lite väl banalt i sammanhanget, så jag förtydligade inledningsvis att jag självklart inte menade att vi skall ersätta våra mekaniserade bataljoner med motoriserade skyttebataljoner.

Därefter upprepade jag att vi ändå måste kunna se nyttan med denna förbandstyp. Patgb 360-bataljonerna kan för egen maskin ta sig mellan till exempel Revingehed

och Göteborg/Stockholm, med relativt väl bibehållet stridsvärde. Detta är något som är svårare för de bandgående 122/90-bataljonerna. Dessutom påstod jag att en avsutten skyttebataljon som fått några timmar på sig att förbereda ett försvar definitivt kan ge en mekaniserad angripare en hel del huvudvärk.

Meningsutbytet avslutades med att min meningsmotståndare retoriskt frågade mig; *"Ja, de kanske kan vara först på plats, men vad kan de egentligen göra när de väl kommit fram?"*

Jag valde att inte fortsätta diskussionen där. Dels för att det kändes obekvämt när en såpass erfaren och högt uppsatt officerskollega kategoriskt avfärdade mina resonemang, dels för att ingen annan i gruppen gav sig in i diskussionen.

Snabba förflyttningar

Min uppfattning är att patgb 360 som fordonssystem har ett dåligt duellvärde mot fientliga stridsvagnar och pansarskyttefordon. Det kan man konstatera genom en snabb okulär besiktning. Om man använder Patgb 360 som ett strf 9040 i sin strid så kommer man oundvikligen åka på nöten, om angriparen är beväpnad med något tyngre än en BMD.

Men faktumet att ett felnyttjande av en förbandstyp gör att du förlorar, kan omöjligen göra förbandstypen oanvändbar i ett nationellt försvar? Huvudvapnet för 360-bataljonerna är inte dess fordon, utan

de vapensystem som finns i dem. Soldater, kulsprutor, pansarvärnsvapen, minor och system för indirekt eld. Detta, kombinerat med den möjlighet till snabbhet i manövern som patgb 360 ger, kan skapa ypperliga förband för de som kan använda dem på rätt sätt. Det hela bör alltså vara en såpass enkel fråga

som taktik anpassad för förbandstypen, samt utbildning och övning för förbandets personal?

Givetvis finns det många förbättringsmöjligheter i 360-förbanden för att vi ska kunna få ut största möjliga duellvärde. Men att avfärda dem för att de inte har

några fordonsmonterade eldrör eller är bandgående, är att se på ett infanteriförband ur ett pansarförbandsperspektiv. Det kanske är oundvikligt att det blir så efter att infanteriet i praktiken har varit nedlagt i 15 år, men det är ganska osmickrande för den som gör det.

Genom att kombinera 360-bataljonernas rörlighet och förmåga att tidigt uppträda i viktig nyckelterräng, med 122/90-bataljonernas väl utvecklade terrängframkomlighet och eldkraft kan vi skapa en asymmetri som för angriparen kan bli ytterst kämpig att möta!

HERR FLAX

Officer och pilot inom Helikopter 16-systemet.

"Ett resonemang kring eldrörelse-skydd tedde sig lite väl banalt i sammanhanget"

Skärmningsteknik

- Avlyssningssäkra mötesrum.
- RÖS, EMP, HPM-rum för datasäkerhet med kontorsmiljö.
- Skärmningsmaterial för egenmontage: Dörrar, fönster, absorbenter, ferriter, filter, packningar, skärmväv.
- Skärmade lådor/skåp för RÖS, EMP, HPM-skydd
- Nyckelfärdiga dämpade mätthallar.

HELSINGBORG
Box 13060, 250 13 Helsingborg
042-23 50 60

STOCKHOLM
Centralvägen 3, 171 68 Solna
0727-23 50 60

Örlogshotellet Stockholms city

Förmånspris för Officersförbundets medlemmar!

Centralt, lugnt läge. Nära med
båt, T-bana, buss och spårvagn.

Som för försvarsmaktens och övriga anställda inom försvarsdepartementets verksamhetsområde inkl. medlemmar i hemvärnet, frivilliga försvarsorg. och militära kamratföreningar i SMKR, rekryter under utbildning till sjömän och soldater samt aspiranter och kadetter under utbildning till officer. Gäller även för veteran samt nära anhörig – make/maka & barn – till personal tjänstgörande i utlandsstyrkan.

För rumsbokning:

www.orlogshotellet.com
info@orlogshotellet.com
Tel. 08-611 01 13

Stiftelsen Drottning Victorias Örlogshem

etabl. 1908

VÄLKOMNA ÄVEN INOM T.EX. STATENS RAMAVTAL

PREP-kurser och Vi2-kurs våren 2017

- Helgkurser i vacker miljö med professionella ledare -

Att boosta en parrelation kan kännas aktuellt vid många tillfällen i livet, men kanske extra mycket inför en utlandstjänstgöring. Passa på att få nya verktyg för förbättrad kommunikation och parkänsla. Kostnadsfritt för Försvarsmaktsanställda med partner, med undantag av kurslitteratur 600 kr. (Se kursdatum till höger.)

Vi 2-kurs - I denna kurs tar vi vara på de goda intentionerna från PREP och fokuserar på att ge paren förståelse för de effekter utlandstjänstgöring kan ha på relationen och vilka utmaningar man kan ställas inför. Kostnad: 600 kr för kurslitteraturen.

Anmälan till samtliga kurser sker via www.soldathem.org

För frågor kontakta: Karina Jensen, 070-571 19 90
karina.jensen@soldathem.org **Stödtelefon:** 070-570 99 91

Sigtuna	10-12 februari
Skellefteå.....	17-19 februari
Halmstad.....	24-26 februari
Linköping.....	3-5 mars
Höör.....	10-12 mars
Skellefteå.....	31 mars-2 april
Sigtuna	31 mars- 2 april
Skövde.....	5-7 maj
Simrishamn.....	19- 21 maj

Vi 2-kurs

Linköping.....6-7 maj

Slutreplik från "Anders, örlogskaptten" som efter 40 års tjänstgöring inom FM numera bedöms vara en säkerhetsrisk

Först vill jag tacka chefen för Must/Säkerhetskontor (C SäkK) för beslutet att besvara min insändare. C Must, överstens företrädare och tidigare kollegor på SäkK har inte gjort detta.

Kanske påverkades överstens beslut av att jag denna gång valde att gå ut i en form av media, vad vet jag. Men översten svarade och det gillar jag. Tidigare (flera) kontaktförsök med Must i detta ärende har varit helt resultatlösa.

Vad som är mycket intressant är dock min insändares reaktioner. Jag har fått kontakt med flera före detta kollegor inom FM som drabbats av SäkK fasoner liknande de jag utsatts för. Dessutom vet jag sedan tidigare flera fall där kollegor utsatts för SäkK i samband med deras pensionsavgång. Jag har också kontaktats av massmedia efter min insändare. Jag har dock inte deltagit i någon intervju. Av någon outgrundlig anledning är jag lojal, trots allt...

C SäkK väljer att i sitt svar "förmedla vad en säkerhetsprövning är, hur den går till och vad som är syftet med den". Vem har frågat efter det? Jag har arbetat med underrättelse- och säkerhetstjänst i 30 år och vet mycket väl vad säkerhetsprövning är. Första halvan av C SäkK svar är alltså inte skriven som ett svar till mig utan kan ses som en utdragen floskel. En bit in i denna floskel skrivs dock "... försöker utnyttja svagheter i såväl tekniska system som hos individer för att komma åt information". Då jag inte anser mig vara ett system utan en individ så förstår jag då att jag alltså anses vara en individuell svaghet.

C SäkK beskriver det som olyckligt att jag anser behandlingen av mig såsom varande ett straff. Men herre gud! Efter 40 års tjänstgöring

varav 30 år inom underrättelse- och säkerhetstjänsten blir jag förklarad Persona non grata och bokstavligt utkastad från en arbetsplats där jag arbetat i 14 år. Är inte detta ett straff? Finns det något annat ord? Skall jag alltså känna tacksamhet? Hur många individer har SäkK behandlat på detta sätt som sedan tackat för behandlingen?

Jag är dock glad att C SäkK avslutar med en viss öppning för mitt ärende. C SäkK skriver att "I de flesta fall kan man efter en tid komma tillbaka till samma säkerhetsklass som tidigare där ens kompetens kan nyttjas till fullo, men ibland så kvarstår bedömningen att sårbar-

heter finns kvar även om insikten är fullständig och beteendet oklanderligt." Det känns bra, då min insikt klarlades för flera år sedan (finns dokumenterat vid SäkK) och mitt tjänstebeteende varit oklanderligt sedan de tidigare beskrivna data-misstaget, alltså i cirka tio år.

Avslutningsvis; Jag uppfattar det som att jag (vi) arbetar inom en försvarsmakt som anser sig vara modern på det mänskliga planet. Det skrivs genushandböcker, vi miljöarbetar, vi deltar i Prideparader, vi har Hbtq-certifierade toaletter och vi hyllar vår Värdegrund högt. Samtidigt kan vi behandla vår personal som något

som katten dragit in. Jag tycker det är skamligt!

Jag vädjar till Försvarsmakten, Officersförbundet samt lagstiftaren att se över lagar och bestämmelser som reglerar vår säkerhetsprövning. Det kan inte vara meningen att en handläggare på mellanchefsnivå år 2017 allvarligt skall kunna påverka och skada människors liv på ett godtyckligt sätt utan att det kan överprövas eller synas av den drabbade eller ens av Sveriges överbefälhavare.

Tack för ordet.

ANDERS, ÖRLOGSKAPTEN

OF Ä ÅRSMÖTE

Torsdagen den 16 mars 2017 är det dags för OF Ä årsmöte på Militärsällskapet, Valhallavägen 104.

PROGRAM

1. Kl 16.30 Samling för kamratlig samvaro, BIO.
2. Kl 17.30 Årsmötesförhandlingar i Sverigesalen.
3. Föredrag: Karlis Neretnieks talar om "Sverige och försvaret av Baltikum".
4. Kl 19.00 (ca) Gemensam middag
  - förrätt med öl
  - varmrätt med vin
  - kaffe

Pris: 300 kr (subventionerat pris)

ANMÄLAN

Anmäl dig till årsmötet genom att betala in 300 kronor till OF Ä plusgirokonto 60 90 10-4. Senast fredagen den 3 mars ska avgiften vara kassören tillhanda. Glöm inte att notera namn på blanketten. Avbokning efter sista anmälningsdag medger ej återbetalning av avgift.

Är du sent ute går det också bra att ringa/mejla till klubbmästaren, Rolf Olsson, mobil 070-517 21 89 e-post: rolf.olsson@bahnhof.se

FÖRSLAG TILL

FÖREDRAGNINGSLISTA VID ÅRSMÖTET 2017-03-16

1. Årsmötets öppnande.
2. Val av ordförande. Sekreterare och protokolljusterare för årsmötet.
3. Årsmötets behöriga utlysande.
4. Fastställande av föredragningslistan.
5. Styrelsens verksamhetsberättelse.
6. Revisorernas berättelse samt beslut om styrelsens ansvarsfrihet.
7. Fastställande av medlemsavgift för äldremedlemmar och direktanslutna medlemmar.
8. Föredragning av valberedningens förslag.
9. Val av föreningens ordförande.
10. Val av övriga styrelseledamöter.
11. Val av revisorer.
12. Val av valberedning samt eventuella övriga val.
13. Övriga frågor.
14. Årsmötets avslutande.

OF Ä medlemsinformation

OF Ä har till ändamål att organisera tidigare aktiva pensionsavgångna medlemmar och för dem bevaka

- pensionsavgångna officerares ställning och inflytande
- främjande av försvarsintressen
- sociala och kulturella frågor i övrigt.

Att bli och att vara medlem

Du som går i pension kan kvarstå som medlem i Officersförbundet, få Officerstidningen, behålla förbunds-försäkringarna till 67 års ålder och även byta föreningstillhörighet till OF Ä. Anmäl till Officersförbundets kansli – medlemsregistret (se nedan) om du vill byta till OF Ä. Medlemsavgift i OF Ä är för närvarande tre kronor per månad. Meddela gärna eventuell adressändring direkt till medlemsregistret.

Avslutande av medlemskap

Du som önskar lämna OF Ä och du som är anhörig till en OF Ä-medlem som avlidit anmäler detta till medlemsregistret på Officersförbundets kansli. Det går fortare än den periodiserade uppdateringen från folkbokföringen och onödiga/oönskade utskick av kallelse stoppas snabbare.

Officersförbundets medlemsregister

Postadress: Box 5338,
102 47 Stockholm
Besöksadress: Sturegatan 15
Telefon: 08-440 83 30
OBS telefonstängt onsdagar och fredagar

VARMT VÄLKOMNA – STYRELSEN för OF Ä

POSTTIDNING B

Avs: Officersförbundet,
Box 5338, 102 47 STOCKHOLM

LAW ENFORCEMENT & MILITARY

SAFE4U

SECURITY OF SWEDEN

DISTINGUISHED BY INNOVATION